

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, márczius 20.

Mai számunk több közleményei:

- Vexerezzük: Örülnek a szászok.**
- A képviselőház ülése.**
- A transzvál háború.**
- Jókai az újságírókról.**
- Leszavazott miniszteri rendelet.**
- Dessewffy püspök aggályai az aradi templomépítési ügyben.**
- Stefánia esküvője.**
- A radnai választás.**
- Lopásért letartóztatott konzul.**
- Luccheni elmebaja.**
- Könyvelmú gavallérok.**
- A megyei tisztviselők fizetésemelése.**
- Tárca: Falun.** Irta: Tutsekné Bexheft Lilly.
- Regény-Urarnok: Egy orvos életéből.** Irta: Hevessi Jenő.

Örülnek a szászok.

Arad, márczius 19.

Ugron Gábor egyszer a szászoknak is örömet okozott. Ugy sem akad más széles Magyarországon, aki a nagy zabszállító viselt dolgainak még örülni tudna.

Szebenben, Brassóban az a hír járja, hogy Ugronnak a szilágysomlyói övetnek megfajult a sok herceze-hurca, melyben a derék, jobb sorsra érdemes bakszásokat részesítették bizonyos szovinstamagyar politikusok, ha egyszer-másszor kedvük szotytyant elkeseregni valamelyik külföldi újságban, hogy Erdély bérczes virányain nem boldog a szász. És mivel megesett rajtuk a szive, szólt barátjának, az ugyancsak Erdélyből való Baruch Jeremiásnak, hogy segíteni kellene egyszer már a szászokon. Így szü-

letett meg aztán az egész zabszállítási terv és szökkent fel a kisdud makkból a bécsi hazaárulás.

Ugron Gábor — mondja a fáma — egy szép napon ellátogatott a marosvásárhelyi liferánshoz:

— Jól tudod Jeremiásom — kezdé beszédét — hogy Bánffy Dezsővel rossz lábbon állok. Erre a száraz tényre alapítom én a szászok rehabilitálását.

Baruch feltette a szemüvegét és olyan arcot vágott, mint aki épenséggel nem tudja miről van szó.

— Elmondom részletesen Jeremikém, csak gyerünk be ide a zabmagazinodba, mert szeretem mindjárt illusztrálni is, beszéllek valamiről. Arról van szó, hogy én kijárok neked valamit Bécsben a hadügyminiszternél, teszem fel egy kis zabszállítást, te pedig beveszel az üzletbe kompanistának. Hogy Bánffy néhány hét alatt megtudja ezt, arra a fejemet teszem. Nos, és akkor czélnál vagyunk. Bánffy nem szereti elhallgatni az efajta piszkos dolgokat és zabügyünk mihamar a nyilvánosság elé kerül. Lesz belőle zaj, csete-paté, országra szóló skandalum, meg a „Magyar Szó” tudja mi. És ez kell a székelyek! En ugyanis kirantom rozsdás tollamat és irok egy dörgedelmes levelet valamelyik magyarfaló bécsi újságnak, melyben leplezem Bánffy Dezsőt. Hogy mivel, azt még magam se tudom, de Bartha Miklós majd csak mond valamit. Így aztán rám sütik, hogy hazaáruló vagyok. De mivel

egy Rabonbán utód, igazi lófőszékely, hazaáruló nem lehet, tehát ebből világosan következik, hogy az idegenbe panaszkodó jó bakszások egytől-egyik becsületes, derék hazafiak, akiktől olcsón zabot vásárolni hasznos, esetleg képviselővé választatni pedig erény.

S úgy tett, ahogy beszéle.

A „Kronstädter Zeitung” egyik legutóbbi számából vesszük át az alábbi sorokat:

„Ugron Gábor Osztrákország halálos ellensége, a megtestesült radikálizmus, a 16 próbás németfaló, fogja magát és egy német lapban, amely Ausztriában jelenik meg és az osztrák érzelmekben felülmulhatlan, amely nyíltan a reakció hívének vallja magát, Ugron Gábor, aki persze egyuttal zabot liferál a csász. és kir. hadügyminiszternek, hogy annál inkább kimutassa a közös hadsereg iránti ellenszenvét, ez az Ugron Gábor ebben a német lapban olyan adatokat tesz közzé, amelyek a magyar politikai erkölcsöket a külföld előtt a legkedvezőlenebb világításban tünteti fel.

Leginkább érdekel azonban bennünket ebben az egész ügyben az a körülmény, a melynél fogva mi szász hazaárulók nem állunk többé teljesen egyedül, hanem a külföldi lapokban adatokat közlünk arról, hogy hogyan s miként bannak velünk, mert hiszen a mi jó barátunk, Ugron Gábor is külföldi lapban ír és ami több, saját fabeliet állítja pellengérré és nem is a német birodalomban, hanem az annyiszor legyalázott cs.

TÁRCA.

Falun.

Irta: Tutsekné Bexheft Lilly.

Emlékezés! Van-e szebb és fájóbb öröme a szívnek ennél? Oly szívnek, a mely üresnek és hidegnek érzi magát, holott szeretett egykor, az első ifjuság csodálatos idealizmusával?

Sári bágyadtan mosolyog.

A szobában meleg van. És ő mégis fázik. Pedig a pamlagon habkönnyű, friss báliruha hever s a sütővasak a fodrásznőre várnak a toilettükör előtt.

Künn, a zajos fővárosi utcán kocsik robbogtak el a kövezeten. Ez a lárma öli meg az ember idegeit? Ha itt is csend volna, mint a lánfalvi járásorvos falusi háza körül!

A lány arczán valami árny suhan át. Aztán kezébe veszi megint a testvérnénje, Margit levelét:

... Minden a régi nálunk. Csak Juhász Pista maradt el. Ugy mondják, gögös és két-színű embereknek tart bennünket most“ ...

Török Sári elgondolkozik ezen.

Kétszer járt ő Lánfalván, a sógornál és kétszer utazott el onnét hirtelenül. Először boldogan, ábrándos szívvel, reménnyel — és másodsor?

Jobb lenne nem is gondolni rá.

De az a név emlékeket ébreszt a lelkében, édeset és fanyarat is egyaránt ...

Mert rövid ruhás csitri leányka volt Sári. Egyszer; — régen. Vagy egy-két éve csak?

És a nővére menyasszony volt akkor. Hogy irigyelte ezért Margitot ő!

— Mondd édes, — kérdezte tőle gyakran — milyen a szerelem?

De sohase kapott rá feleletet.

Aztán eljött az esküvő napja. S őt szép, rózsaszín selyemruhába öltöztették. Mily büszke volt erre! S a szive, hogy dobogott a templomban is, a mikor a nővére ott térdelt az oltár előtt, Kőváry Laczi mellett.

Alig tudott enni valamit az izgatottságtól a lakomán. Mintha csak ő lenne a menyasszony, és őt vinnék el Lánfalvára innét!

El is vitték aztán.

S ez mind be furcsa volt! Az ifju házások édes, ragyogó fészke, a pompás kert és a sok, sok illatos levegő!

— Istenem, mily szép itt nálatok minden — kiáltott fel Sári a legmagasabb foku elragadtatás hangján.

És akkor lépett be Juhász Pista a kapun. Magas, félszeg fiatal ember volt. Kissé ügyetlen a köszönése. Kissé szögletesek a mozgulatai. De a szeme, az szép volt és ragyogott és valami meleg, villamos sugárral villant a tekintete Sári felé. Ő pedig elpirult és zavartan, kissé ostobán kérdezte a bemutatás után:

— Maga is itt lakik? Ó de boldog lehet akkor!

Nevettek ezen.

De Pista nem nevetett. Valami sajtáságos rezgés érzett a hangjából.

— Igen, boldog vagyok, azt hiszem.

Mert Pista kevés lányt látott eddig. Török Sári pedig szép lány volt, uri lány volt, édes kis jószág volt — no igen, akkor!

Aztán mindennap együtt voltak. Természetes ez. Együtt jártak az erdőt. Együtt daloltak busongó nótákat holdfényes éjszakákon. A kertben.

És Margit ilyenkor a padon ült az ura mellett. Laczi pedig a kezét fogta és elnézték egymást fényes, nyugodt szemmel. Suttogtak is. Csak azt nem nézték, hogy a Sári arcza pirul-e, vagy sápadt-e és azt nem hallgatták, hogy a fiatalok miről beszélnek egymás közt?

Pedig érdemes lett volna megtudni azt. Jó lett volna. Am úgy is mindegy!

— A maga mosolygása paradicsommá varázsolta a világot nekem! Megtanított arra, hogy szeressem az életet, a virágot, az erdőt, a széna illatát és mindent, a mi szép. Tele van érzéssel a szívem. És maga tett emberré, Sári!

Ifju, bohó leányok, ugy-e örömmel halljátok ezt? Ugy-e valami sejtés ébred az életemben e szavakra? Valami tavasz ezer virága, millió érzése?

S a ki először mondja nektek ezt, az mindig férfiasnak és daliásnak látszik a ti szemetek előtt, ha félszeg és ügyetlen is.

és kir. reakcionárius, abszolutisztikus osztrákok között, amíg mi csak fajrokonainknak akarjuk tudomására juttatni időnként, hogy hogyan érezzük magunkat.

Ugron Gábor, a véresszájú magyar sovinstának mintaképe, a ki semmit sem gyűlöl annyira, mint a cs. és kir. hadsereget, de a mellett valódi keresztény felebaráti szeretettől indítva, bőven ellátja zabbal, a ki semmit sem vet meg annyira, mint az osztrákoskodást és a mellett U-Ausztria táborában gyárt fegyvert az ellen, a ki neki testvére a sovinizmusban: mindazonáltal elragad bennünket az, hogy őt is egyszer a hazaárulók sorában láthatjuk és mint kollegát üdvözölhetjük.

Lám milyen szépen elérte célját Ugron Gábor! Milyen tapsviharral fogadják odalenn Kronstadtban a nagy sovinstát „megtérését” és mekkora szeretettel ölelik keklükre az új kollegát, aki annyi szomorú szereplés után végre egy jó ügyet is szolgált: tisztázta a szegény szokot.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 19.

A képviselők ma két részre oszoltak: üdvözlőkre és ünnepeltekre, Józsikra és nem Józsikra. Szóval, József napja lévén, a Háznak valamennyi Józsiját nagy óvációkban részécsítették, de legbővebben kijutott az üdvözlésekből Józsi bátyánknak, a jó öreg Madarász Józsefnek, a ki vidám kedvvel, friss egészségben fogadta a gratulációkat, a melyből még nyílt ülésben is volt része, mert Popovics Vazul István, a derék, hazafias képviselő Józsi bácsinak egy közbeszólására élénk derűtség között így reflektált:

— Gratulálok kedves Józsi bátyámnak mai névnapja alkalmából! Az Uristen őt sokáig éltesse!

Harsány, vidám éljenzés hangzott fel erre az egész Házbán.

A földmivelési vitát ma Telegdy József, ez a rokonszenves, napbaritott arcú bihari képviselő kezdte meg, a ki rövid beszédben a gazdák érdekeiről szólott okosan, ötletesen. Megéljeneztek. Major Ferencz az örök beszélő

után gróf Károlyi Sándor beszélt a volt nemzetipárt tetszése mellett.

Agoston József és Justh Jerencz rövid beszéde után Popovics István horvát kivánságokkal állott elő s ezeket olyan hazafias magyar szellemben tette meg, hogy mindvégig rokonszenvvel hallgatták s végül megéljeneztek.

Szünet után Bessenyei Ferencz beszélt.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Plósz Sándor, br. Fejérváry Géza.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítették.

A földmivelésügyi költségvetés.

Telegdy József: A gazdasági iparágokról és főképen a gazdasági szeszgyártásról beszél. Ezt az iparágat végleg a gazdák kezébe kell átadni, a mint hogy ez régebben ott is volt. Nincs kifogása ellene, hogy ez az átmenet ne egyszerre történjék, hanem néhány évre osztassák be. A szeszgyártás mellékterméneinek nem szabad külföldre menni, mert arra nekünk itthon is szükségünk van. Az államkincstár ez által nem veszítene, mert épugy adóznának a gazdák, mint mindenki más, a ki szeszt főz. Tiltakozik az ellen, hogy itt jelzett álláspontját ultra agráriusnak tartják, mert nem az, csupán a kisgazdák, és középbirtokosok akar segíteni. Kéri a minisztert, hogy e kérdést ő vegye a kezébe. Hosszaoban szól ezután a cukorgyártásról, a melynek kihasználását szintén a gazdák érdekében kéri. Szól még a vajkivitelről s végül kijelenti, hogy a költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Major Ferencz szintén a kisgazdák érdekeiért szólal fel. A hitbizományok fenntartását kívánja, mert nem ezek az okai a közigazdasági hanyatlásnak. A költségvetést nem fogadja el.

Károlyi beszéde.

Károlyi Sándor gróf: Mindenekelőtt a tőzsdetanács, illetve a tőzsdebiróság reformálását kéri. A magyar törvényhozás avatkozzék bele ebbe az ügybe és a magyar törvényhozás állapítsa meg a tőzsdebiróság hatáskörének, teendőinek körvonalait. (Élénk helyeslés balról.) Teljesen hozzájárul gróf Tisza Istvánnak és Rohonczy Gedeonnak ama nézeteihez, a miket az örlési forgamról mondtak. Nem az örlési forgalom itt a fő, hanem a játék, a tőzsdejáték. Azt azonban kétségbe vonja, hogy ha a szerb buza, mint usance-buza ki lesz tiltva, a baisse-játékot ezzel meg lehetne akadályozni. A szerb buza kidobása nem igen fog használni, de azért nem banná, ha ezzel kísérletet tennének.

A magyar buza hasznára az volna, ha az

államvasutak mentén közraktárakat állítana a kormány, hogy e közraktárakban a búzát, gabonát beraktározva, az eladási kényszeren segítve legyen. De ezeknél is szükségesebbnek tartja, hogy egészen kis raktárakat állítsanak fel a kis gazdák számára, hogy ne legyenek kénytelenek szekereiken külön szállítani kisebb mennyiségű búzájukat, a mi annak értékét kisebbíti, hanem többen összeállva beraktározhassák a gabonát és waggonszámra szállíttathassák. (Helyeslés.) E célra rövid időn belül 100 kis raktár felállítását kéri, ez alig néhány ezer forintba kerülne és felette segítve volna ezzel a kis gazdákon.

Nem tudja elég erősen hangoztatni, hogy az uzsorát a legnagyobb erélyvel üldözni kell. (Élénk helyeslés balról.) Szeretné, ha e tekintetben az angol rendszert hoznák be, a mely szerint felhatalmazás adatnék a bírónak az uzsora keresésére és önjogu üldözésére. (Helyeslés balról.)

Erősen kikel a kartellek ellen, a melyek a természetes árképződést megakadályozzák. Ezeknek tulkapásai ellen védekezni kell. Hosszabban beszél a középbirtokok pusztulásáról. Szövetkezetek segíthetnének rajtuk, de nincs vezérök.

Biró Lajos: Eljen gróf Károlyi Sándor. (Derűtség.)

Károlyi gróf: Róma sorsától fél, attól, hogy elpusztulnak a birtokosok, a gazdálkodók és proletárokká lesz a lakosság tulnyomó része. A középosztálynak, mert még van ilyen osztály, a középbirtokosoknak szervezkedniök kell, védekezniök a tulkapások ellen. (Helyeslés balról.) A kormánynak pedig kötelessége keresni a módokat és megtalálni, hogy mikép lehessen megmenteni a középbirtokosokat, a középosztályt. Ennyit akart mondani. (Zajos helyeslés, éljenzés balról.)

Ipar, szocializmus.

Agoston József röviden a szőlészet fejlesztése érdekében tesz néhány megjegyzést. Ezzel segítenék a hazai borászatot is. A hamisított borok ellen a legerélyesebb intézkedést kéri. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Justh Ferencz: Reflektál az agrárius jelzőszavakra s azt mondja, hogy egyfelől nem szabad tulhajtani az agrarizmust, másfelől a gazdasági érdekek rovására az ipart és kereskedelmet forozni nem szabad. Az agrárszocializmust azonban sokkal veszélyesebbnek tartja, mint a nemzetiségi törekvéseket. A bajokon segíteni kell. Aggodalommal szól a folyton növekvő kivándorlásokról. Az ipar- és kereskedelem fejlődésének kulcsa a mezőgazdaság gyarapodása. Az állattenyésztés fejlesztését örömmel látja, de itt még több intézkedést tartana

Aztán a hang forróbb lesz. A szó követelődik. A hangsúly szenvedélyesebb.

— Szeretlek, Sári!

Miért ne hinné a leány is, hogy szeret? Sőt szeret is talán. Ha ez a szerelem. Ha van szerelem.

Hüvös lett a szellő. Juhász Pista hazamegy és — Kőváryék házában kialusznak a lámpák. De egy égve marad. Sokáig.

— Mi lett, Sári?! — kérdi Margit nyugtalanul.

Es nem is kell erősen faggatni a leányt. A titok ugyis kipattan. Az édes, az érdekes, az első titok!

— En is idejövök asszonynak Lápfallára, Margit! — suttogja lázasan, elkáprázva a jövődő bűbajos álmaitól.

Az asszonyka pedig ijedten kapja el a fejét és semmit se szól.

Hogy is venné ezt észre Sári, most? Hisz ő beszél egyre, őszintén és meggondolatlanul.

Bizony, a való életben a rejtélyes véletleneket bölcs előrelátással intézik jóakaróink és — nem a sors!

Az ifju, tapasztalatlan leány nem ismer gyanut. Nem keresi az összefüggést az események közt. Pedig lám, Margit irt haza a mamának, sürgősen és Török Arpádné nem épen véletlenül jelenik meg a járásorvosék házában, néhány rövidke nappal Sári vallomása után...

Mert Juhász Pista csak segédjegyző. A kis lány apja ellenben táblabíró Pesten és méltóságos ur lesz legközelebb.

— Margit, én meghalok, ha mama elvisz innét! — panaszoja Sári kétségbeesetten.

Pedig elvitték. Es nem halt meg. O, tudják ezt jól a mamák! Csak a szívében maradt meg egy édes, bájos emlék.

Nem volt szomorú. Szívesen eljárt mulatni, táncolni. Bálba is aztán; később. Es oly nyugodtan, oly édes örömmel élvezte az ifjuság minden muló gyönyörét. Hiszen tudta, hogy ez játék csak. A valóság a szerelem. A férfi, az vár reá. A ki szereti őt. A ki el fogja venni. Ha nagy lesz; ha husz éves lesz. Mert előbb nem szabad férjhez mennie a mama kivánsága szerint.

De Margitnak nem írta meg ezt. Es nem mondta meg ezt. Mintha valami előérzet, valami sejtés tartaná vissza attól, hogy a szerelméről beszéljen bárkinek is.

Igy történt, hogy a lápfallvi vallomást elfelelték. A mama is, Margit is.

Az évek elszálltak, könnyű czifra pillangóként az ifju, rövidruhás leányka feje fölött. Aztán eljött megint a tavasz.

Es Margit ott van Pesten. Kaczagó szemével, piros falusias arczával mintha derűt vinne magával mindenüvé. Pészgő édes életet.

— Téged elviszlek haza! — mondja a leánynak. Hiába tiltakozol. Tudom ugyan, hogy anatózni fogsz, de legalább magadhoz térsz a sok éjjelezés után és az arcod se lesz ilyen zöld, a szemed se ilyen bágyadt!

Sári mosolyog. Es elmegy. Hisz itt az ideje már, hogy beteljesüljenek a reményei.

A robogó, zakatoló vonaton elringatják lelkét a csapongó gondolatok. Lápfallára megy!

— Alszol? — kérdi Margit.

Ó, nem alszik! Hogy is alhatnék most, a midőn minden állomás közelebb hozza őt az édes jövőhöz! Vajjon ő olyan-e még? Szereti-e még? Rá fog-e ösmerni?

Sári felpillant.

— Juhász Pista sokszor jár át Margit?

— Igen. Es kérdezősködik is utánad gyakran. Tudod, nem igen akartam emlegetni előtted, mert attól féltem...

— Nos?

— Hogy az a bolondság eszedbe jut. De látom, hogy okos leány vagy.

Igen, okos leány. Sári valóban az most.

Es minden olyan, mint akkor volt. Akkor! Vagy mégse? Mintha szebbnek, költőibbnek, csábosabbnak látta volna valaki a falusi életet valamikor.

De a kutyák felugrálnak az er berre, csupa barátságból. Es bepiszkitják földes lábaikkal a világos ruhát. A macska az ablakon jár be és ez idegessé teszi az embert. A csirkék pedig ott lábatlankodnak az udvaron.

Margit nevet ezen.

Es inie, Juhász Pista lép be ép a kapun. Sári elsápad kissé. Aztán erőltetett, szorakozott mosolylyal nyújtja a kezét.

— Szép itt! — mondja röviden.

De a szeme egy pillanat alatt végig fut a magas, vállas alakon. Vizsgálódó, kutató tekintettel.

helyén valónak. A költségvetést elfogadja. (Mlénk helyeslés jobbról.)

Horvát óhajások.

Popovics V. István: Védekeznek ama vád ellen, hogy a horvátok mindig követelésekkel állnak elő, kijelenti, hogy a nemes hazaszeregettől áthatva kérnek ők és a magyar állam felvirágzását kívánják minden téren. (Zajos helyeslés, éljenzés.)

Madarász József: Drága testvéreink nekünk a horvátok!

Popovics: Melegen üdvözlöm Józsi bátyámat mai névnapja alkalmából. (Derűtség, zajos éljenzés.) Vasutak építését és a Dráva és Kulpa folyók szabályozását kéri, mert ezzel a gazdaságnak és kereskedelemnek új lendületet adnának. Milliók fekszenek parlagon mindaddig, a míg a Szávát nem szabályozzák. A hegyes vidékeken a marhatenyésztés elősegítését kéri a minisztertől. Szól még a gyümölcskivitelről és nagy elismeréssel van a földművelési miniszter buzgóságáról, a költségvetést elfogadja. (Zajos helyeslés. Sokan üdvözlők.)

A vita befejezése.

Besseney Ferencz beszélt szünet után, főleg a gazdasági szeszgyártásról szólva. Nem hiszi erről, hogy a nemzet gerinczének boldogulásával volna összekötve.

Blaskovits Ferencz szőlőtermelésünket tette szóvá.

Rohonczy Gedeon visszatér a földműveléshez. A magyar buza sikértartalma most is nagyobb a külföldinél. *Károlyi* Sándor igen sötéten látja jövőnkét, aminek alapja nincs. Tiltakozik ama kijelentés ellen, mintha ő a liberálistussal szakítana. Magyarországon liberális kormány nélkül boldogulni nem lehet. (Zajos éljenzés.) Nem engedi magát ebben a tekintetben ütőkártyának kijátszani. (Zajos éljenzés.) Foglalkozik azután az állategészségügygel, mely Magyarországon kitünő, ezt a külföldiek is elismerik. A Skrbenszky-féle osztrák határozatnak nem kell nagy jelentőséget tulajdonítani. Az osztrák kormány loyaltitása kétségtelen s ki van zárva, hogy a kiegyezést egész terjedelmében fenn ne tartsák. (Zajos helyeslés, taps.)

Ezzel az általános vita befejeződött s megkezdtek a részletes tárgyalást. Holnap még ketten beszélnek s aztán a kultusbudget következik.

TAVIRATOK.

A bukaresti tüntetések.

Bukarest, márczius 19. (Saj. tud. táv.)
Az *Agence Roumaine* jelenti: A liberálisok

Minő rosszul szabott kabátja van. És csizmában jár! Az arca pedig napégett s a keze érdes — úgy érzi — nagyon.

Margit és Pista beszélnek. Sári hallgat. Mintha valami régen ápolat emlék kiröppenne egyszerre a szívéből. Pedig úgy szeretné fogva tartani a feloszló, elillanó érzéseket! A szerelem illúzióját.

Es holdas most is az éj. Ragyognak most is a csillagok. Fölcsendül a nóták hangja is a kertben.

De valami hiányzik mindezekből. Talán a hangulat, az érzés, a varázs?

Oly messze kalandoznak el innét a gondolatok! Nincs egy cél, egy támpont, a mi irányt adjon nekik.

A szív üres, a lélek bágyadt, a fantázia megbénult.

Hiába sietnek el a napok, a hetek aztán. A jövőből a múltba. Hiába lett Török Árpád méltóságos ur.

Sári azért unottan és kedvetlenül bámul ki a jégvirágos ablakon a lármas, hideg utcára.

Hideg van mindenütt.

Az ajtó nyílik és ő hátrafordul. A fodrásznő jött csak.

Igaz, hisz Sári bálba megy ma! És mulatni, táncolni és mosolyogni fog.

A szép ruha pedig összegyűrődik, a csipkefodor leszakad és elhervadnak a virágok a hájában, a keblén.

Ez a vége.

ma gyűlést tartottak a Hallier-féle választott bírósági ügyben megindított agitáció érdekében. A gyűlés után a résztvevők a boulevardokra vonultak, hogy *Mihály* vajda szobrára gyászlobogót és ellenséges feliratu táblákat tegyenek. Utközben ellentüntetőkkel találkoztak, a kikkel dulakodásra került a dolog, a melyben néhány ember, köztük néhány ellenzéki ujságíró is megsebesült. Több embert letartóztattak. A vizsgálat folyamatban van.

A sztrájk.

Prága, márczius 19. (Saját tud. táv.)
A csehországi sztrájkterület egy részén a munkások csaknem teljes számmal dolgoznak, más részén a helyzet változatlan.

Troppau, márcz. 19. (Saját tud. táv.)
A helyzet még nem tisztázódott egészen, mert a bányatulajdonosok válasza az általános bocsánat követelésére még nem érkezett be. Délután két nagy népgyűlés lesz.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 19.

Az utolsó táviratokból láthatólag közel van már *Roberts* lord derékhadának a burok fősergével való összeütközése. Mindkét sereg befejezte már az erőgyűjtést, a burok védelmi területüket sánczmunkákkal mindenütt megerősítették s a döntő pillanat eljövételére készülnek. Ha győznek, akkor tisztességes békét nyernek, ha vesztenének, akkor mindent elveszítettek.

A jelek arra mutatnak, hogy a burok helyzete általában megjavult *Joubert* táborában s a sikerre való kiltásokkal megnövekedett az összetartás, az erő, a fegyelem és a bizalom, a mi maga is fél siker már.

A hatalmak nyílt közbenjárásának megtagadása daczára is a békéért való munka csendben egyre folyik; a harctéri események kedvező fordulata ezeknek a törekvéseknek a legjobban fogja utját egyengetni.

Távirati jelentéseink a következők:

London, márczius 19.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Victoriawestből 17-iki kelettel: A vosbergi postamester ideérkezett. Hivatalát megszállták a burok és a lázadók. A táviródrót Victoriawes és Vosberg között el van vágva. Napról-napra menekülők érkeznek ide Kenhardtól, Vryburgból és más elégedetlen kerületekből. Hire jár, hogy a burok nemsokára ideérkeznek.

Fokváros, márczius 19.

Barklywestből táviratozzák: Megbízható forrásból érkezett jelentés szerint a transzváli hivatalnokok elhagyták Tangs és Vryburg városokat. A lázadók azonban nem akarnak Transzváliba menni, hanem Damaraföldre készülnek. Witbooinak egyik fia ellentállásra készül.

London, márczius 19.

A *Reuter*-ügynökségnek jelenti a glencoei bur táborból 15-iki kelettel: A *Biggars*-hegység mentén teljesen elkészültek az új sánczok. Azt hiszik, hogy ezek a sánczok bevehetlenné teszik ezt a hadállást.

London, márczius 19.

A *Reuter*-ügynökségnek jelenti Lobatsiból 10-iki kelettel: Transzváli benszülöttek jelentik, hogy *Schwarz* parancsnok 150 emberrel és egy ágyuval Aasvogelkop mellett, Lobatsitól északra el akarja pusztítani a vasutat. *Schwarz* állítólag nem tudja rávenni a benszülötteket, hogy a vasut elpusztításában segítségére legyenek. Azt jelenti továbbá, hogy *Eloff* egy csapattal elindult Zeerustból Mafeking felé.

London, márczius 19.

Roberts lord a következőket táviratozza Bloemfonteinből tegnapi kelettel: A testőrdandár tegnap visszatért Norvalspontból. Több vidéken a burok megadták magukat. Belmontban egy szorólőveget és egy kilencz fontos ágyut találtak. A colesbergi parancsnokló tiszt szintén talált egy kilencz fontos ágyut. Egy lovasdandár Thaba-Nelie felé ment, hogy a lakosságot megnyugtassa és *Roberts* proklamációját szétoszssa. Holnap ismét megnyílik a közvetlen vasuti forgalom Bloemfontein és Fokföld között. *Warren* csapatai 16-án éppen jókor érkeztek Wasrentownba, hogy megakadályozzák a vasuti hid elpusztítását és hatalmukba kerítsék a Vál folyón való átkelőt. Egy mafekingi jelentés azt mondja, hogy ott e hó 6-án minden rendben volt.

London, márczius 19.

A *Reuter*-ügynökségnek jelenti Pretóriából 16-iki kelettel: A burok tudósítószolgálatának főnöke azt jelenti, hogy a szövetséges köztársaságok vesztesége Kimberley és Ladysmith fölszabadítása előtt 677 halott és 2129 sebesült volt. Bal eset következtében 24 ember halt meg és 171 sebesült meg. Kilenczvenkilencz ember betegségben halt meg, 1251 beteg meggyógyult vagy még kezelés alatt van. Az egész veszteség 4351 ember.

London, márczius 19.

A *Reuter*-ügynökségnek jelenti Lourenco-Marquezből 18-iki kelettel: Egy e hó 10-iki mafekingi távirati jelentése szerint az ottani helyőrség jól tartja magát. Ugyanez az ügynökség jelenti Bloemfonteinből 18-iki kelettel: 800 oranjei bur megadta magát *Pole-Carev* tábornoknak.

London, márczius 19.

A *Times*-nak jelenti Ladysmithből tegnapi kelettel: A buroknak a *Biggars*-hegységben lévő hadállásai közül a legerősebb az, a mely a Newcastle felé vezető uton van. Az ellenségnek ott több ágyuja van. A Dundee felé vezető uton lévő hadállásuk nem olyan erős.

London, márczius 19.

A *Times*-nak jelenti Lourenco-Marquezből 16-iki kelettel: *Reitz* államtitkár kijelentette egy ujságíró előtt, hogy a transzváli kormány az Egyesült-Államok választ a közvetítés dolgában nagyon kielégítőnek találja. *Reitz* azt a reményét fejezte ki, hogy a washingtoni kormány érvényesíteni fogja befolyását olyan békekötés érdekében, a melyet a bur köztársaságok elfogadhatnak. A helyzet komoly voltát elismeri *Reitz*, de meg van róla győződve, hogy a két köztársaság a végsőig fogja védelmezni függetlenségét.

Brüsszel, márczius 19.

Joubert maga vezeti a kronstadti tábor megerősítésének munkálatait. Huszonöt-ezer bur van védelmi állásban *Roberts* hadaival szemközt. A vasuti vonalakat már szétrombolták.

London, márczius 19.

Krüger felkérte *Umberto* olasz királyt, hogy interveniáljon Angliánál a békekötés érdekében.

London, márczius 19.

Mafeking felmentése a legközelebbi napokra várható. *Blumer* hadai északról nyomulnak lefelé.

Pretória, márczius 19.

Itt egy kétezer főnyi amazon sereg verődött össze, a mely a harctérre akar vovulni, hogy részt vegyen a háboruban.

London, márczius 19.

Roberts megengedte, hogy az összes csapatok számára katonai lapot szerkeszsenek. Az első száma már meg is jelent. *Rudyard Kipling* irt bele tárczát.

Jókai az ujságírókról.

— Lapcsinálás ma és régen. —

Arad, márczius 19.

A budapesti ujságírók egyesülete vasárnap rendezte szabadságalkomáját, melyen az ünnepi köszöntőt, kezében a róla elnevezett serleggel, maga Jókai Mór mondotta, a ki Széll Kálmán miniszterelnök s az egyesület újból, nagy lelkesedéssel megválasztott elnöke, Vészi József között ült az asztalfőn. Ez volt az első eset, hogy az örökifjú költő ivott a nevét viselő bilikomból s annál meghatóbb volt ez, mert hisz a történelem élelőlapjain el nem homályosuló betűkkel be van vésvé, hogy ezelőtt ötvenkét esztendővel viharos és dicsőséges időkben, a lelkesedés fellángolása közben ő szabadította föl a magyar sajtót.

Ragyogó szellemmel, minduntalan éljenzéstől, derűtségtől félbeszakítva mondotta el a nagy regényíró pohárköszöntőjét, a mely így hangzott:

Szeretett barátim és nem kevésbé szeretett ellenségeim!

Midőn e nevezetes nap ötvenkettedik évfordulóján ezt a diszserleget áldomásra emelem, azon kell kezdenem, hogy töletek, a sajtó munkásaitól mélyen érzett meggyőződésem szerint bocsánatot kérjek, azért, hogy én hajdan vakmerő szóval a sajtószabadságot kikiáltottam.

Micsoda idilli állapota volt a boldog emlékü cenzura korszakában egy magyar lapszerkesztőnek s az ő munkássági körének! A szerkesztőnek kemény vinkulumos szerződése volt a nyomdász-kiadóval, mely szerint a szerkesztő esti nyolcz óráig az utolsó kéziratot átszolgáltatni köteles a nyomdai faktornak, a kiadó ellenben tartozik az egész lapszöveget kefelevonatban a korrektornak rendelkezésére bocsátani pontban kilencz óráig; hogy a köteles példány tíz órára a dunaparti rendőrségi palota cenzori lakosztályában preczentáltathassék. A rendőrbiztos tizenegy óráig kötelezve volt vörös plajbászsal megjelölni azokat a cikkeket, melyeknek megjelenését aggodalmasnak találta. Akkor sietett a nyomdába lefogalni a lapot. Ott volt még a főszemély, a metteur en pages. Annak a betűszedő állványán sorba rakva állottak a kész kiszedett rezerva cikkek különböző nagyságban. Ezeket úgy hitták, hogy „neutralizált cikkek”. Azok közül a rendőrbiztossal egyetértőleg kikerestek egyet, a mely sorszám szerint a kiveresplajbászozott helyét akkurát betöltötte.

Ezzel be volt fejezve a munka: a lap mehetett a sajtóba. Fél-tizenkettőkor már szerkesztő, munkatárs, korrektor, betűszedő mind aludta az igazak álmát, ki otthon, ki a Gambriusban. Reggelre kelve a szerkesztő maga is kíváncsi volt megtudni, hogy mi van a lapjában? S ugyan nagyot bámult, mikor az erdélyi országgyűlés helyett ott találta az Aphroezza tengeralatti vulkánziget kifejlődését, az intendáns elleni kemény támadás helyén a buritai háromszinű kandurt s a legujabb állami kölcsön bírálata helyén a C betű használata felőli szakszerű értekezést.

Jókai ezután a mai hirlapírás technikájáról szolt az ő érdekes és vonzó modorában s megmegújuló kaczagástól kísérve sorolta el, hogy mi mindenhez kell értenie a magyar hirlapírónak. Végül így fejezte be:

Es ezenfelül még profétai csodák mivélésére is képesnek kell lenni a magyar hirlapírónak. Az írásban olvassuk, hogy egy napon a Messiás néhány árpa kenyérral több ezerre menő közönséget kielégített. Csoda volt ez! De ti kedves pályatársaim már hetek óta jól tartjátok a százezrekre menő közönséget zab kenyérral!

S mindezt a sokféle mesterséget, terhet a sajtószabadság rakta vállaitokra, és mindennek én voltam az értelmi szerzője. De azért még sem kérek töletek bocsánatot; nehogy nekem is azt találja mondani valaki: Te nem panaszkodol, te dicsekedel. Igenis, dicsekedésre méltó pálya a mostani hirlapírás. Mi mindannyian örömmel viseljük annak a feladatait. A munka csak a rabszolganak büntetés, a szabad embernek a munka gyönyörűség. Adjon Isten nektek

ehhez a munkához ezentul is erőt és kívánt sikert. Eljenek a magyar hirlapírók! (Hosszas élénk tetszés, éljenzés és taps.)

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Faust, opera. Lejo Lili felléptével. (Páratlan bérletszünet.)

Szerda: Rigoletto, opera. Lejo Lili felléptével. (Páros bérletszünet.)

Csütörtök: Rosenkranz és Gildenstein, vígjáték. (Páros bérlet.)

Péntek: Traviata, opera. Lejo Lili felléptével. (Páratlan bérletszünet.)

Szombat: Az ember tragédiája, dráma. Tövélygi Margit felléptével. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: Udvoška, operette. Este: Az ember tragédiája, dráma. Tövélygi Margit felléptével. (Páros bérlet.)

A vasgyáros.

— Vendégfellépéssel. —

Németországban a színidirektorok rendkívül jóakarattal viseltetnek azon névtelen hősök iránt, kiket közönséges nyelven kóristáknak neveznek. Ez a jóakarattal pedig abból áll, hogy egyszer egy évben megengedik nekik, hogy klasszikus darabban csak is ők játszanak.

A véletlen úgy akarta, hogy egy ily előadást végig nézhessek Berlinben. Kevés oly élvezetben volt részem, mint akkor, mert a közönségnek ez alkalommal meg volt engedve, hogy a nézőtérrel hangos megjegyzéssel kísérje azt, a mi a színpadon történik.

Ugy látszik, hogy ez a szokás részben nálunk is meghonosul, mert annyi kezdők, vidéki ismeretlenek, névtelen hősök kerülnek színpadunkra, hogy tőlük már alig látjuk az igazi tehetséget. Hiszen egyszer egy évben, mint Berlinben, még megjárja, de folyton ily vendégfellépésekkel mulattatni és szórakoztatni a közönséget — egy kissé sok a különösből.

A színlapon sokkal nagyobb betűkkel jelezték a mai nagy eseményt, mint amilyen nagy volt a vendégszereplés hatása. Ez a modor bizonyos mucsai izzel bír, melyhez eddig hozzá nem szoktunk.

Lőrinczy k. a. nem veszi tőlünk rossz néven, hogy épen az ő fellépése alkalmával mondjuk el ezt, de nem tévedünk, ha azt tételezzük fel róla, hogy maga sem hiszi, hogy a mi színpadunk igényeinek meg tud felelni. — A mit Derblayné ma tett a színpadunkon, az — akár mint erősíti is Derblay — nincs jól téve.

Ezzel talán napirendre is lehetne térni a mai próbálgatás fölött, de igazságtalanok volnánk, ha annyit nem koncedálnánk, hogy a vendég k. a. jól tudta szerepét és elég intelligenciával iparkodott a szerepnek megfelelni. Hogy ez nem sikerült, arról talán csakis az tehet, a ki a k. a.-nak alkalmat nyújtott, hogy színpadunkon fellépjen.

Eszter után, ez a vasgyáros valóban mintaszerű összeállítás a műsornak. De ne legyünk elégtelenek, az előzmények után ítélve — jön még több is ebből a genéből, és ha ez így megy tovább, akkor rövid idő múlva lesz alkalmunk meglátni, hogy mikép vész el teljesen a színházba járási kedv és mikép sülyed színházunk nivója. Videant consules!

Carolus.

* Lejo Lili Aradon. Színházunk kiváló vendége a szép Lejo Lili ma este megérkezett. Az állomáson Leszkay András igazgató fogadta. A művésznő kedden és szerdán lép fel egymás után. Holnap Faust Margitját énekli. Gounodnak ez az operája nálunk mindig igen jó előadásban került színre, így Lejo Lilivel kiváló élvezetre számíthat a közönség. Szerdán este Rigoletto Gildáját énekli. Legutóbb Fumagallé-

val, a világhírű baritonistával együtt énekelte ezt a szép és hatásos szerepet rendkívül nagy sikerrel. A két előadásra egyszerre válthatók jegyek a pénztárnál. A bérlok helyei mindkét előadásra aznap déli 12 óráig tartanak fenn.

* Leszkay itthon. Leszkay András igazgató szombat este érkezett haza közel egy hónapig tartott külföldi tanulmányutjából. Különösen a berlini és párisi színházak előadásait nézte és azok íróival és ügynökeivel tárgyalt darabok végett. Párisban néhány operettet vett meg az aradi színpad számára, melyek Magyarországon meg nem kerültek színre. Ezek egyikét magával is hozta, és ma megegyezett Makai Emmillel a fordításra nézve. A vig operette: „Les saltimbanques” zenéje Louis Gaune-tól való, szövegét Maurice Ordonneau írta. Hogy a szép zenéjű operette magyar szövege finom és kifejező lesz, arra biztosíték a Makai poetai neve.

* Koczalski Raul hangversenye. Megirtuk, hogy Koczalski, a hirneves zongoraművész e hó 25-én hangversenyt rendez Aradon. Az érdekes hangverseny műsora a következő:

I. rész. Mozart: Fantasie (D-moll). Hummel: Larghetto (op. 18). Glück-St.-Süns: Caprice „Alceste”-ből. II. rész. Chopin: a) Cis-moll etudje. b) Des-dur nocturne. e) Fantasie impromptu. d) A-dur polonaise. e) Cis-moll keringő. III. rész. Rubinstein A.: F-moll Barcarolla. Delibes L.: L'escarpolette. Wagner-Liszt: Lohengrin, Elsa feddése. Koczalski Raoul: a) A-moll Gavotte. b) Etude op. 57. Liszt F.: Rapsodie Hungariae.

* Matiné Vasárnap délután növendékhangversenyt rendezett a Schreyer konzervatorium. A szépen sikerült matiné a következő növendékek játszottak: Szilágyi Böske, Bene Vilma, Bauer Miczi, Szathmáry Sata, Morgenstern Henrik, Kovács Ferike, Deutsch Irma, Krieger Irén, Roth Magda, Franzen Kálmán és Szilágyi László.

* Dolorosa című novellás könyvem a mai napon elhagyta a sajtót. Tisztelettel kérem mindazokat, akik a könyvre előfizetési felhívásokat és illetve gyűjtőleveket kaptak, azokat hozzám lehetőleg rövid időn beküldeni, hogy a könyv szétküldését pontosan eszközölhessem. Arad 1900. márczius 20. Szathmáry Zoltán, az Arad és Vidéke munkatársa.

Leszavazott miniszteri rendelet.

— A legujabb makói eset. —

Arad, márczius 19.

Makón, hol mostanság annyi minden történik, a képviselőtestületnek egy furcsa határozatán kaczag pár nap óta a város. Az operettbe illő képviselőtestület kimondotta, hogy a belügyminiszternek azt a rendelkezését, melylyel a fegyelmi vizsgálat alatt állott városi főmérnököt visszahelyezni, nem veszi tudomásul s nem engedi meg, hogy a főmérnök hivatalába üljön. Erről a képtelen határozatról a következő tudósítás számol be:

Makó város képviselőtestülete a napokban rendkívül közgyűlést tartott, melynek egyedül tárgya Doránszky Károly főmérnök visszahelyezése volt.

Bakos Ferencz főjegyző felolvastván a belügyminiszter, mint legfőbb fegyelmi hatóság ítéletét, mely szerint a főmérnök összbüntetésül 350 korona pénzbírsággal büntetett és hivatalába visszahelyeztetni rendeltetett, előterjesztette az állandó választmány határozati javaslatát, mely szerint a jogerős fegyelmi ítélet tudomásul veendő, a főmérnök visszahelyezendő és hivatalának átadására a polgármester kiküldendő, a főmérnöknek a felfüggesztése tartama alatt visszatartott 600 korona fizetése pedig a helyettesítés költségeinek kiegyenlítésére fordítandó.

Már-már ogyhangulag elfogadta a közgyűlés e javaslatot, midőn szólásra jelentkezett Kiss Illés és előadta, hogy midőn a főmérnök másodszor került fegyelmi eljárás alá s a járdákat rosszul csinálta, nem engedheti, hogy hivatalába visszahelyeztessék, hanem indítvá-

nyozza, hogy a közgyűlés ne vegye tudomásul a belügyminiszter határozatát.

Cseresnyés János helyettes polgármester, mint elnök szavazásra teszi föl e kérdést; mire a közgyűlés 36 szóval 24 szavazat ellen kimondta, hogy az állandó választmány javaslatával szemben *Kiss Illés indítványát fogadja el* s a belügyminiszter határozatát nem veszi tudomásul.

Cseresnyés János elnök ezen határozatot *törvénytelennek nyilvánítja*, az ellen hivatalból felebbezést jelent be és kijelenti, hogy annak ellenére *elnöki jogánál fogva* haladék nélkül végre fogja hajtani a belügyminiszter rendeletét.

Érre a furcsa eredményre senki sem volt elkészülve, úgy látszik, legkevésbé a polgármester, a ki hirtelenében nem találta fel magát s a közgyűlésnek helytelen intézkedését még helytelenebb kijelentésekkel tetézte. A polgármester mellőzte a törvény rendelkezéseit már akkor, mikor a belügyminiszter ítéletét tárgyalásra kitűzte, másodsor, mikor Kis Illést szólani engedte, harmadszor, mikor a kérdést szavazásra bocsátotta.

A törvény értelmében ezt a jogerős fegyelmi ítéletet a polgármesternek kötelessége saját hatáskörében végrehajtani; tehát nem kellett volna azt a képviselőt elvennie, hanem a végrehajtást a legközelebbi rendes közgyűlés bejelentenie s ha ezt tette volna, nem került volna a közgyűlési ügyek képtelen helyzetbe, hogy jogerős bírói ítéletet felülbíráljon és azzal szemben egy tökéletlen indítványt fogadjon el.

A polgármester felebbezése ily körülmények közt fölösleges, mert az egész eljárás — a közgyűlés összehívásától kezdve annak berekesztéséig — törvénytelen volt, s következésképpen a határozat eredetileg érvénytelen és semmis.

Desseffy püspök aggályai az aradi templomépítési ügyben

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 19.

Desseffy Sándor csanádi püspöktől levél érkezett ma a városhoz. A levél a róm. kath. templomépítés ügyével foglalkozik s jóakaratu hangja mellett sok, feleslegesen sok aggodalom is olvasható ki belőle, illetvén ez az aggodalom a templomépítési alapbiztonságát s a templomépítés ügyeinek vezetésére hivatott bizottság megbízhatóságát.

1897-ben — írja a püspök — a város az ő megkeresésére tudatta vele, hogy és mint áll a templom-alap, mely akkor 65,459 forint 43 krnyi összeget tett ki. Most arra kéri a püspök a várost, értesitené, hogy azóta mennyire szaporodott az alap? továbbá, mely pénzintézetnél és milyen százalékra van elhelyezve?

Egyben figyelmezteti a várost, hogy, tekintettel a nagy összegre, a pénz nincs teljes biztonságban a takarékpénztáraknál, szemben a jelenlegi rossz pénzviszonyokkal és a jövő esélyeivel. Ajánlja, hogy más, teljes biztosítékot nyújtó elhelyezéssel gondoskodják a város az alapról.

Mindezt — megjegyzi — nem a város iránti bizalmatlanságból mondja, hanem főpásztori kötelességének tartja aggodalmait kifejezni. Indítja továbbá erre a város iránti meleg érdeklődés, melynél fogva nem akarja, hogy az alap elkallódjék s hogy a templomépítés ügye teljes bizonytalanságba jusson. Csak akkor lesz teljesen nyugodt, ha a város ilyen elhelyezés mellett minden garanciát elvállal.

Második aggodalma a templomépítő bizottságot illeti. A bizottság — mondja a püspök —

egyáltalában nem ad életjelt magáról s így ez a körülmény azt a gondolatot kelti, hogy a bizottság tagjai nem buzgólnak a rájuk bízott ügyben. Ajánlja, hogy ez esetben *válasszon a város új bizottságot*, melynek tagjai lelkes, buzgó katolikusok legyenek. Egyben kéri akár a mostani, vagy ha úgy lesz, az ujonnan megalkított bizottság tagjainak névjegyzékét.

Eddig a püspök levele, mely megnyugtat arra nézve, hogy főpásztorunk atyai gondoskodását már egyszer Aradra is kiterjeszti. Mindenesetre nagy örömmel vesszük ezt tudomásul, de egyben ide vonatkozó nézetünknek is kifejezést adunk.

Ami az alap elhelyezését illeti, az a legmegfelelőbb módon történt. Hová helyezhetné el a város, mint pénzintézeteibe? Hiszen erkölcsi lehetetlenség volna azt a pénzt, melyet Aradváros polgársága gyűjtött, nem gyümölcsötölög itt elhelyeztetni, a várostól elvonni és máshol gyümölcsötölögteni. De nincs is erre szükség és nem volna indokolva, mert az aradi pénzintézetek úgy vannak dotálva, hogy e pénz éppen *itt van a legnagyobb biztonságban*. Hiszen Arad a maga, sőt az árvák pénzét is a helybeli pénzintézeteknél helyezi el s ebeli intézkedésének hatályát éppen a mai napon hosszabbította meg. Az pedig, hogy a város *garanciát* vállaljon azért, amit jószántából adott és ami *mindig az övé*, el nem képzelhető.

A püspök a templomépítő bizottsággal sincs megelégedve. Ez a bizottság pedig a legbuzgóbb katolikusokból van összeállítva s hogy a templomépítés ügyét előbbre nem viheti, nem a buzgalom hiánya okozza, hanem azon körülmény, hogy *az új plébánia ügye Aradon nem népszerű*.

Stefánia esküvője.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 19.

Az özvegy trónörökösne és Lónyay Elemér gróf esküvője egy mai távirat szerint *szombaton* lesz. *Bellegarde* gróf ma Triesztbe érkezett, hogy a napokban magával vigye *Erzsike* főhercegnőt. Miramare és Bécs között egész nap élénk telefon-váltás folyik. Az özvegy trónörökösne tegnap ebédet adott, melyen a nászra odaérkezett vendégek vettek részt.

Eszterházy Ferencz gróf nejével együtt Miramareba érkezett. *Stefánia* főhercegnő asszony kívánságára az esküvőn harmoniumon fognak játszani, noha már meghívtak egy organistát, a ki művésziesen játszik.

Vasárnap a budapesti és bécsi hivatalos lap a következő azonos tartalmu jelentést tette közzé:

Stefánia főhercegnő asszony özvegy trónörökösne ő császári és királyi Fensége, miután ő császári és apostoli királyi Felségének, mint legfelső családfőnek hozzájárulását és bejegyzését kikergette és megnyerte, jegyet váltott nagylányai és vásáros-náményi gróf Lónyay Elemér császári és királyi kamarással, a magyar országgyűlés főrendi háza örökös tagjával.

Egy bécsi lap írja: *Stefánia* özvegy trónörökösne új házasságra kelésével a *trónörökösne államjogi állása* teljesen megszűnik. Az állás egyszerűen semmivé lesz. Renunciáció azért nem volt, mert az özvegy trónörökösne úgy sem volt az uralkodóháznak öröklésre jogosult tagja s a renunciáció államjogi jelentősége éppen az öröklési jogról való lemondásban áll. Az osztrák főhercegnői címet mint a császári ház beházasított tagja viselte, s Lónyay gróffal

való egybekelése által elveszti e minőségét, a főhercegnői címet, valamint azt a jogot, hogy *császári és királyi* fenségnek szólítsák. Marad ellenben, ami házassága előtt volt: a *belga királyi ház királyi hercegnője* s ezért jövőben is igényelheti a „*királyi fenség*“ megszólítást. Azt beszélik, hogy a hercegnő atyja, ki a házasságot ellenezte, e címkérdésben nehézségeket támasztott, melyek azonban mérvadó befolyások következtében elhárultak.

Görzből jelentik: A város lakosságának vasárnap nagy szenzációja volt. Híre futott ugyanis, hogy *Stefánia* főhercegnő asszony Görzbe érkezett betegeskedő vőlegénye látogatására. Ez a hír azonban nem bizonyult valósnak. A kíváncsiak azonban megtudták annyit, hogy Lónyay gróf naponta zárt kocsiiban Gradiskára hajtat, ahová ugyanekkor megérkezik *Stefánia* főhercegnő asszony is. A jegyesek negyedóraig beszélgetnek s aztán Lónyay gróf visszajön Görzbe.

A félhivatalos *Fremdenblatt* ma hosszú hangulatos cikkben emlékezik meg az özvegy trónörökösne eljegyzéséről és egyebek közt hírül adja, hogy gróf Lónyay Elemér Budapesten palotát fog építtetni, mert az év jó részét nejével együtt a *magyar fővárosban* szándékozik tölteni.

Tegnap *Stefánia* főhercegnő asszony leányával a miramarei vár kápolnájában misét hallgatott. Bécsből s a külföldről a főhercegnő rendkívül sok levelet kap, melyeket legnagyobb részt maga intéz el. Naponta bemutatják neki az összes leveleket s a titkár csak azután válaszol ezekre. Egy csomó levélben szegények kérnek támogatást, mások badarnál-badarabb terveket ajánlnak a főhercegnő asszonynak.

Erzsike főhercegnő asszony pár napig katharusban gyengélkedett, de már felépült. Ma megérkezett angol tanítónője, *Thiunew* asszony is. Ebből sejtik, hogy elutazása küszöbön van.

Sátoraljaiújhegyről azt telegrafálják, hogy Zemplén vármegye hivatalos lapja vasárnap azt a nagyon valószínűtlen hírt közli, hogy *Stefánia* özvegy trónörökösne és gróf Lónyay Elemér esküvője már vasárnap délelőtt 11 órakor megvolt a miramarei kastélyban. Ez a hír Bécsből Triesztbe is megérkezett, Miramaréból azonban *határozottan megczáfolták* s megerősítik újból, hogy az esküvő, mely eddig is Lónyay gróf betegsége miatt huzódott, *szombaton végbemegy*. A gróf csütörtökön fog megérkezni Triesztbe.

Bodrog-Olasziban is erősen folyik a készülődés, építkezés, főleg az állomáson. Olasziba eddig *Stefánia* főhercegnő asszonytól semmiféle küldemény nem érkezett. A Lónyay-kastélyban Elemér gróf édesanyja ügyel fel személyesen a berendezésekre, de mihelyt az új pár megjön, azonnal elutazik Bodrog-Olasziból.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **A mérnök-egylet közgyűlése.** Az aradi mérnök- és építész-egylet vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, melyet *Korbuly* József elnök vezetett. A jelentéseket *Tudós* Béla titkár olvasta fel. A pénztári jelentésből kitiint, hogy az egylet vagyona szépen gyarapodott. A közgyűlés egyhangulag ismét a régi tisztviselői kart választotta meg. *Steiner* Józsefnek lapunk tegnapi számában ismertetett indítványát, mely a mérnöki kamarákra vonatkozik, mint időelőtit, egyelőre mellőzte ugyan a közgyűlés, de az indítvány második részét, az állandó *műszaki tanács* létesítését elfogadta s mindjárt meg is választotta a vitás ügyekben eljáró tanács tagjait, kik a következők: *Sármezey* Endre, *Rozványi* Pál, *Reisinger* Sándor, *Fényes* Kálmán, *Zinner* Béla, *Stengler* Andor, *Kövér* Lajos, *Kocsis* Lajos, *Steiner* József. A műszaki tanács már holnap megkezdte működését. A közgyűlésen jelen voltak: *Bejczy* Árpád, *Dáni* János, *Dániel* Dezső, *Darvas* Lajos, *Endre* Antal, *Fekete* János

(Makó), Halász Jenő, Klenkhardt István, Konsitzky János, Kocsis Lajos, Kövér Lajos, Künl Ernő, Laczay István, Martin Tivadar, Medveczky Ede, K. Nagy Dezső, ifj. Neuman Adolf, Pálffy József, Papp Elemér, Papp Ferencz, Reisinger Sándor, Sármezey Endre, Schór Lajos, Steiner József, Stengl Andor, Szathmáry Mihály, Tenner Lajos, Tüdös Béla, Veszprémy József, Wälder Gyula, Zinner Béla, dr. Angel István, Fényes Dezső, Nesnera Aladár. A közgyűlés az elnök életével ért véget.

A radnai választás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

Az aradmegyei szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága ma jelölte ki a radnai kerületbe hivatalosan Vancsó Gyulát. A jelölés egyhangulag történt, ami mindenesetre arról tesz tanúságot, hogy Vancsó Gyulában rokonszenves, elvű munkást nyer az országgyűlési szabadelvű párt.

A jelölést a központi választmány ülése előzte meg. Az ülésen Dálnoki Nagy Lajos alispán elnökle alatt Bohus István br., Vásárhelyi László, Issekutz Marcell dr., Friebeisz Miklós, Orody Nándor, Urbán Iván, Hendrey Pál, Issekutz Károly dr., Purgly János bizottsági tagok és Schill József főjegyző, mint a központi választmány jegyzője, voltak jelen.

Miután az alispán bejelentette, hogy a mária-radnai mandátum Beles János országgyűlési képviselő leköszönése folytán üresedésbe jött, a központi választmány a megejtendő új választás határnapjául március hó 29-ikét tűzte ki. E szerint Radnán a képviselőválasztás csütörtökhöz egy hétre lesz.

Választási elnökül Konopy Kálmán köztörvényhatósági bizottsági tag küldetett ki, a ki egyszersmind az első küldöttségél a választást is vezetni fogja. Helyettes elnökök: Seidner Bernát nagybirtokos, (egyszersmind a második küldöttség elnöke) és Dan György körjegyző. A szavazatszedő küldöttség elnöke Kovács Aladár erdész. Jegyzők: az első küldöttségél Csokonay Árpád és Tabajdy Gyula, a második küldöttségél Kovács Béla és Montia György.

A szavazás reggel 8 órakor kezdődik Mária-Radnán, mint a képviselőválasztó kerület központján. A községek a következő sorrendben szavaznak:

Az első küldöttségél: Mária-Radna, Solyos, Milova, Szabadhely, Mondorlak, Csicsér, Petris, Szelistye, Korbost, Iltyó, Obersia, Rossia, Kaprucza, Monorostia, Maros-Szlatina, Dumbrovicza, Gross, Batucza, Ménes, Kladova.

A második küldöttségél: Ó-Paulis, Uj-Paulis, Gyorok, Kuvin, Berzova, Odvos, Konop, Soborsin, Trojás, Temesest, Vinyest, Halalis, Kujás, Tok, Tótvár, Szoroság, Gyulicza, Gavosdia, Lupest, Baja, Pernyest.

A központi választmány ülésének befejezte után, déli 12 órakor, a Millenium sörcsarnok külön termében az aradmegyei szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága tartott ülést Vásárhelyi László elnökle alatt, Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Bánhidy Sándor br., Bánhidy Antal br., Takácsy Sándor dr. és Wittmann János orsz. képviselők, Purgly János, Friebeisz Miklós, Csukay Sándor, Peczeley Elek, Hendrey Pál, Urbán Iván, Senk Ferencz, Beles János, Seidner Bernát, Adamovits Lázár, Povázsay Soma, Issekutz Károly dr. bizottsági tagok és Köpf János dr. jegyző jelenlétében.

Vásárhelyi László elnök üdvözli a végrehajtó bizottságot, melyhez az új megalakulás óta ma először van szerencséje. Bejelenti, hogy a mária-radnai mandátum Beles János országgyűlési képviselőnek aradi kir. közjegyzővé történt kinevezése, illetve lemondása következté-

ben megüresedvén, a választás körüli intézkedések megtétele miatt hívta össze a végrehajtó bizottságot. Az előintézkedéseket egybéként már a mária-radnai választó kerületi szabadelvűpárt megtette, a mennyiben március 15-én közgyűlést hívott össze s azon egyhangulag Vancsó Gyula dr.-t kiáltotta ki képviselőjelöltnek. E szerint a párt hivatalos jelöltje: Vancsó Gyula.

Ezzel kapcsolatban megemlíti, hogy már az év elején, mikor még nem volt megüresedve a mandátum s a mikor az is kérdéses volt, megfog-e egyáltalán üresedni, jelentkezett nála, mint az aradmegyei szabadelvűpárt elnökénél Nemess Zsiga dr. aradi ügyvéd s bejelentette, hogy a kerület megüresedése esetén ő, mint a szabadelvűpárt jelöltje, fel fog lépni. Ezt tudomásul vette s értésére adta Nemessnek, hogy ha az üresedés beáll s a mandátum betöltéséről szó lesz, ezen szándékát bejelenti a pártnak. Mivel a kerületben a hangulat Vancsó mellett nyilatkozik meg, elnök azt a kérdést intézi a végrehajtó bizottsághoz, tudomásul veszi-e a radnai választókerület közgyűlésének határozatát? Véleménye szerint Vancsó Gyula dr. jelöltetése oly szerencsés, hogy a párt azt tudomásul veheti s örömeire szolgálhat, ha a radnai kerület a hivatalos jelölt megválasztását keresztülviszi.

A végrehajtó bizottság a határozatot egyhangulag tudomásul vette s kimondotta, hogy Radnán a szabadelvűpárt hivatalos jelöltje Vancsó Gyula dr.

Csukay Sándor kérte még a párt, illetve a végrehajtó bizottság erkölcsi támogatását a választáshoz, mire a rövid ülés véget ért.

*

Mária-Radna, március 19.

Vancsó Gyula dr., kerületünk képviselő jelölte ma este Budapestről Radnára érkezett, s holnap, kedden reggel folytatja körutját a kerülete egyes községeiben, hogy programbeszédét elmondja. A képviselő holnap Csicsér, Mondorlak, Szabadhely, Gyorok és Paulis községeket látogatja meg, hol mindenütt lelkesedéssel és fényes fogadtatással várják.

Lopásért letartóztatott konzul.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 19.

Franciaország és Olaszország közt furcsa diplomáciai összeütközés támadt. A velencei francia konzulon olyan sérelem esett, a mely miatt az azonnal ott hagyta székhelyét s Párisba utazott a külügyminiszterhez elégtételért. Az érdekes ügyről Nizzából érkező távirat a következőket jelenti:

Bordigherában letartóztatták az olasz rendőrség emberei Langeron francia konzul és nejét. Langeron Velenczében képviselte Franciaországot, s most szabadságidejét töltötte Bordigherában. Tegnap egyik közeli helységről nejével együtt vonaton utazott Bordigherába. A vasuti kocsiban, a melybe beszállott, nagyobb társaság volt, köztük egy dúsgazdag asszony a ki közvetlenül a francia konzul mellett ült. Ennek az asszonynak a vasuton elveszett egy nagyértékű gyémánt ékszere és a pénzes tárczája. A körülmények arra vallottak, hogy itt lopás történt, s a rendőrségnek, a melynél a károsult a jelentést azonnal megtette, első sorban a vele együtt utazott utasokat fogta vallatni.

A meglopott asszony főképen Langeron konzulra és nejére gyanakodott, akik

közvetlen közelében voltak, s az uton vele állandóan beszélgettek. Bizonyítéka ugyan semmi sem volt, gyanuját semmivel sem tudta támogatni, de a bordigherai rendőrkapitánynak ez is elég volt arra, hogy a francia konzult feleségestől letartóztassa és bekísértesse.

A rendőrségen több óra hosszant kihallgatatlannul várakozott a házaspár, míg végre a rendőrtiszt vallatásra fogta előbb a férjet, azután a nőt, majd szembesítette őket egymással és végül kénytelen volt konstatálni, hogy a gyanu árnya sem érheti őket. Természetesen nagy bocsánat kérések közben azonnal szabadon bocsátotta a két letartóztatottat, akik sürgősen csomagoltak és Párisba utaztak elégtételt szerezni.

A francia külügyminiszteriumban az eset híre érhető kínos feltűnést és izgatottságot keltett. Elesen elítélték az olasz hatóságot, amelynek elég volt egy könnyelműen kimondott gyanúsító szó arra, hogy a nyomozás legerősebb eszközéhez, s letartóztatáshoz nyuljon. A személyes szabadság szempontjából is tilalmasnak és megtorlandónak vélik ezt az eljárást az állam saját polgáraival szemben is, annál inkább azonban egy idegen állam diplomáciai képviselőjével szemben, aki a lopás meggyalázó gyanujának magasan fölötte áll. A nemzetközi jog szabályainak oly durva megsértését látják az eljárásban, amely még tettenkapás esetében sem volna indokolható, nem hogy oly alaptalan gyanu esetében, mely az első kihallgatásra eloszlott.

A külügyminiszteriumból távirati uton ment a római francia nagykövethoz utasítás, hogy az elkövetett sérelemért az olasz kormánytól felvilágosítást és elégtételt kérjen. — Nincs kétség benne, hogy minden lehető elégtételt meg fognak adni, s így az ügy nagyobb bonyodalmak nélkül nyer elintézt.

Luccheni elmebaja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 19.

Forell dr. ismert zürichi orvos, az egyetemen a psychopathia tanára a *Gazette de Lausanne*ban cikket tett közzé, a melyben azt írja, hogy Luccheni elmebajos és nem bűnös gonoszsgból, hanem beteg idegeinek kényszerítő hatalma alatt követte el rettenetes tettet, Erzsébet királyasszony meggyilkolását és hasonlóképen elmebaja vitte a fegyházigazgató elleni teljesen indokolatlan merényletre.

A cikk, a melynek lényegét alább közöljük, némi utógondolatokra készíti az embert. Ugy tetszik, nem minden cél nélkül való az, hogy Forell dr. Luccheni örültségét vitatja. Olyanforma törekvéseket régen észlelhetni a svájci kormány részéről, hogy Luccheni során enyhítsenek, büntetését minél könnyebbé tegyék. Erre pedig nincs más mód, mint örültségnek mondani a gazt. Mert az örültség nem lehet a büntetések szigorúságával sujtani, annak kiemeléses ápolás jár. Fegyházból a kórházba akar-nak Luccheninek ajtót nyitni, hogy azután a kórházból talán ki is szabadulhasson. Senki felelős nem lenne érte, ha így egyszer csak ott hagyná Svájc bércezes földjét. A multkori lázadás ilyen tervszerű előkészítése már gyanut keltett s az újabb hangok, a melyek Luccheni örültsége mellett felszólalnak, a gyanut csak erősebbé teszik.

Forell különben így ír:

Luccheni folytatja azt a fáradozását, hogy magát érdekessé tegye s evvel beigazolja, hogy helyes a diagnózis, a melyet rég megállapítottam már felőle, hogy nem gonosztevő, hanem beteg ember. A fegyházigazgató ellen elkövetett újabb merénylete jellemző bizonyíték erre. Ha az igazgató szigorubb rendszabályokhoz nyul, más fegyenczek ezt legföljebb igazságtalanságnak minősítik, de azután megnyugszanak és alkalmazkodnak azokhoz. Másként áll a dolog a hiszteriás, epileptikus és Luccheni-féle maniakusoknál.

Minden gyógyító intézeti igazgató ir ma eseteket, hogy a legjelentéktelenebb csekélység elég arra, hogy tüzre gerjessze, erőszakosságra, gyilkosságra ragadja az ilyen embereket. Idéz saját praxisából egy esetet, midőn egy fiu apja házáat felgyújtotta, mert avval vádolta őt, hogy az asztaliókból elcsent egy darab csokoládét.

Lucheni tetteit is beteges harag vezeti. Most is azért a semmiségért támadt a fegyházigazgatóra, mert hetenként csak egy könyvet adott neki a mint a szabályok rendelik s a második könyvet magtagadta. Ugyanolyan okokra kell ezt visszavezetni, a milyenek a genfi gyilkosságot teszik érthetővé: Luccheni beteg elméjü, beteg idegzetü ember, a kinél jelentéktelen okok óriási romboló következtéseket idéznek elő.

HIREK.

— **Ferencz Ferdinánd házassága.** A *Pol. Ert.* címü budapesti könyvatos ma esti kiadása jelenti: Beavatott bécsi arisztokrata körökből vesszük azt a hirt, hogy *Ferencz Ferdinánd* főherczeg trónörökösnek *Chotek Zsófia* grófnővel való morganatikus házassága megállapított és befejezett dolognak tekinthető. Az esküvő most már igen rövid idő alatt be fog következni. *Chotek grófnő* valószínűleg a *konopisti herczegnő* (Herzogin von Konopist) címet kapja.

— **A püspök névnapja.** *Dessewffy* Sándor csanádi megyés püspök vasárnap ülte meg névnapját egészen esendőben a *mária-radnai* zárkában. A megyés püspök már péntek délután hagyta el székhelyét. A csanádi káptalan a püspök elutazása előtt *Németh József* fölszentelt püspök, nagypost vezetője alatt testületileg tisztelgett *Dessewffy* püspöknel, hogy névnapjához a legjobb kívánásokkal elhalmozzák. A megyés püspököt a központi papságon kívül számosan keresték föl, hogy névnapja alkalmából üdvözölték.

— **Blondéin Gusztáv** vezérőrnagy, a 34-ik gyalogdandár parancsnoka, az *Aradi Hiradó* értesülése szerint zgszsgési okokból nyugdíjaztatását kérté s már megette előkészületeit arra, hogy Aradról Klosterneuburgba, rokonaihoz utazzék, s hol állandóan letelepülni szándékozik.

— **Aradi üdvözlőtávirat Jókainak.** A márcziusi szabadságünnepek alkalmából az ország minden részéből üdvözölték *Jókai* Mórt, mint az ötvenkét év előtti márczius tizenötödikének egyik megteremtőjét, Aradról a Jókaidv asztaltársaság küldte a következő távirati üdvözlést:

Az aradi Jókaidv asztaltársaság, midőn ma ünnepeli márczius idusát, szívből üdvözli Méltóságodat, mint a szabadság egyik megalkotóját. Isten áldja és éltesse soká.

— **Kossuth halálának évfordulója.** A Kossuth-asztaltársaság minden évben igaz kegyelettel szokta megülni *Kossuth* Lajos elhalálását hár évfordulóját. Ez évben is Kossuth elhalálása napján márczius hó 20-ikán este

tartja rendes évi közgyűlését a „Jópásztor“-hoz czimzett vendéglő helyiségében. A közgyűlés tárgysorozata a következő. 1. Emlékezés *Kossuth* Lajosról. 2. Titkár évi jelentése. 3. A begyűlt adományok mikénti szétosztása. 4. Az Aradon felállítandó *Kossuth*-szobor bizottság végleges megalakítása. 5. Elnöki záró beszéd.

— **Keglevich gróf intendánsága.** A *Fővárosi Tudósító* címü könyvatos ujság — mint tudósítónk táviratozza — azt írja, hogy *Keglevich* István gróf, a ki most San Remoban van, már nem tér vissza mint intendáns, mert helyét *Kadoosa Lippich* Elek, miniszteri osztálytanácsos a művészeti ügyeknek a kultuszminiszteriumbeli vezetője foglalja el kormánybiztosi minőségben. Ezt a hirt beavatott helyről megczáfolják és kijelentik, hogy intendáns változásról szó sincs. Örvendetesen vehetjük ebből tudomásul, hogy ha nem küldte, még elküldheti *Festetich* igazgató azt a táviratot *Keglevich*nek a melynek rossz nyelvek szerint ez a szövege:

— Gyere haza, mindenki el van bocsájtva.

— **A részvények forgalmi értékei.** *Aradváros* pénzügyi bizottsága ma délután 4 órakor *Kádas* Kálmán adóügyi tanácsnok elnökle alatt ülést tartott, melynek első tárgya a mult évi *zárszámadás* előterjesztése volt. A zárszámadást, mely a városnak körülbelül 27.000 forint deficitjét mutatja, s melyeket lapunkban már irunk, a bizottság tudomásul vette.

Másodszor sorra került a városi és árvapénztári alapokban lévő készpénzek elhelyezése. A bizottság elhatározta, hogy a pénzt, mint eddig, továbbra is, négy részre megosztva, az aradi első, az aradmegyei, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárakba s az aradi ipar és nebankba helyezi el.

Következett a pénzügyi intézetek és ipari vállalatok részvényei forgalmi értékének megállapítása, mely értékben az illető részvények óvadékul fogadtatnak. A részvények értékelése, néhány kivétellel, a tavalyi érték meghagyásával történt. Így megmaradt a tavalyi értéke a következőknek: aradi első takarékpénztár 2.500 korona, aradmegyei takarékpénztár 1.900 kor., ipar és népkanc 850 kor., arad-csanádi gazdasági takarékpénztár 840 kor., ujaradi takarékpénztár 400 kor., „Viktóra“ takarékpénztár 240 kor., ujarad és vidéke takarékpénztár 240 kor. Az iparvállalatok közül a *Széchenyi-gőzmalom* részvénytársaság részvényeinek értékét 800 koronáról 600 koronára szállították, az aradi lóvasut és céglagyár részvénytársaságét 280 koronáról 160-ra. Az aradi-csanádi egyesült vasutak törzsrészvényeinek értéke megmaradt 220 koronában. Az arad-csanádi egyesült vasutak elsőbbségi részvényeik értékét a tőzsdei jegyzés szerinti értékben fogadják el, mely jelenleg, mint tavaly is, 250 korona, hasonlóképen a tőzsdei árfolyam mutatja a waggongyári részvények értékét, mely 520 koronáról 270-re szállt le.

E megállapítások után számvizsgálóvá egyhangulag *Tedeschi* Viktort választották, ki most már kilenczedik éve viseli e tisztet.

Az ülésen *Kádas* Kálmán tanácsnok elnökle alatt jelen voltak: *Bund* Henrik főszámvevő, *Boros* Vida, *Tedeschi* Viktor *Ottenberg* Tivadar, *Böhm* Adolf, *Szathmáry* János, *Wallfisch* Armin *Deutsch* Bernát, *Lócs* Rezső.

— **Szabadságolt főispán.** *Verseczről* táviratozza tudósítónk, hogy *Pálffy* Elemér verseczi főispán félesztendei szabadsággal felmentették állásától. A szabadságidő leteltével a belügyminiszteriumban vállal hivatalt.

— **Az aradi vértanu leánya.** *Dániel* Ernő báró volt kereskedelmi minisztert ma sulyos csapás érte. Nagy-Gájról távirják, hogy ma halt meg eleméri birtokán *Dániel* Jánosné, született

Kiss Augusta urnő, kiben *Dániel* Ernő báró édes anyját siratja. Az elhunyt urnő *Kiss* Ernőnek, az aradi hős vértanunak volt a leánya.

— **Képviselőválasztás Lippán.** Temes vármegye központi választmánya tegnap *Kabdebo* Gergely alispán elnökle alatt ülést tartott, melyen a *Görgey* Gyula elhunytá folytán Lippán megejtendő országgyűlési képviselőválasztás napjaul péntek, f. hó 23-ika tüzetett ki. A választás reggeli 8 órakor veszi kezdetét. Választási elnök és egyuttal az I. szavazatszedő küldöttség elnöke *Plausich* Mátyás, helyettes választási elnök és a II. szavazatszedő küldöttség elnöke *Vannay* Gusztáv. Jegyzők: az I. küldöttségnél *Grünzweig* Miklós, a II. küldöttségnél *Janker* Lajos. Szavazatszedő küldöttségi helyettes elnökök: *Gebhardt* Sándor és dr. *Steiner* János; helyettes jegyzők: *Jorgovits* Kornél és *Dabits* Dávid.

— **A tankerületi főigazgató körutja.** *Nátafalussy* Kornél, kir. tanácsos főigazgató valószínűleg még ma hivatalos körutra indul. Nagyszalontán, Békés-Csbán, Békésen és Aradon fogja tüzetesen megvizsgálni a hatáskörébe tartozó tanintézeteket s körülbelül két hétig lesz távol. A tankerületi főigazgató egészségi állapota bár már örvendetesen javult, még mindig nagyobb kimelésést igényel, de ő ezért kötelessége teljesítését a legkisebb haladéki szeretné elkövetni. s ezért már most kezdi meg vidéki körutját, melyet visszaérkezte után néhány hét mulva folytatni fog.

— **Mortara és Novara napja.** Most pénteken fogja megünnepelni az aradi 33-ik gyalogezred a *Mortara* és *Novara* mellett vívott győzelmes ütközet ötvenegyedik évfordulóját. Dél előtt mise lesz a disztéren, a melyet bankett követ a tisztai kaszinóban. A délutánt, a legénység tréfás katonai játékokkal tölti el, melynek főrendezését *Wachenhausen* őrnagy vállalta el.

— **A vidéki malmok Kassán.** A Vidéki Malomiparosok Országos Egyesülete *Neuman* Ede elnökle alatt vasárnap közgyűlést tartott a ~~kassai városkázán~~, melyen a tagok nagy számmal jelentek meg. Miután az igazgatóság elintézte az egyesület ügyeit, a közgyűlés több közérdekü ügyet tárgyalt és három évre megválasztotta az új vezetőséget. Elnök lett újból *Neuman* Ede (Arad). Igazgatósági tagnak megválasztották Aradról *Tenner* Ignácot.

— **A bécsi egyetem — Magyarország ellen.** Egy Budapestre eljutott kiáltványból, melyet Bécsből nagymenyiségben küldtek szét *Magyarország németajku vidékeire*, kitétszik, hogy a nagy-német naczionalizmus hátamögött a *bécsi egyetemen élénk akció folyik Magyarország felé*. A kiáltványból minden ovatossága mellett is azt lehet kiolvasni, hogy a német naczionalista mozgalmat Bécsből az erdélyrészi szászok közt új lángra akarják lobbantani, azonkívül pedig a *többi*, hazafias német vidékeken, kivált pedig *Délmagyarországon*, szintén föl akarják ébreszteni a külön német öntudatot, a mit röviden *német nemzetiségi akciónak* is lehet nevezni. A tömegesen szétküldött kiáltvány így hangzik:

A magyar korona országából való német főiskolai tanulók egyesülete Bécsben.

A viszonyok nyomásának engedve, mi, a magyar korona országából származó német diákok, kényszerítő szükségét éreztük egy oly egyesület alapításának, melynek az a föladata, hogy az erdélyi szászokkal szövetségben, a mi törzsökös német apáink bátorságát a mi német jellegünk és nyelvünk föntartásáért folytatott szent harcban újból lángrollobantsa, az ingadozókat erősítse és a hiveket az elfajzás gyanuja ellen megvédje.

Minden igazi német földi s különösen mindenki, a ki a mi ifju és fiatalosan üde német hitü sajtónkat figyelemmel kíséri, be fogja látni, milyen keserves szüksége van anyanyelvünknek

megint a komoly védelemre és arra, hogy a mi tanuló fiatalágunk a német gondolkodás, német érzés és német jelleg otthonával rendelkezék.

Németek, ti, gondolatok testvéreitek, akik tőletek távol a németiségért küzdenek! Es ti, földieink, ne ingadozzatok, legyetek erősek és egyetértők!

Bécsben, 1900. márczius. Udv!

Mattes József, jegyző. Wetll, elnök.

Ezzel föl van tárva, hogy a magyarellenes osztrák pártok Magyarországot az itteni németajku tanuló ifjuság által akarják aláaknáztatni. Szégyen, hogy ilyen hazaáruló szolgálatokra egyáltalán kaptak magyarországi német ifjakat. Reméljük, maga a hazafias németajku ifjuság is tiltakozni fog a propaganda ellen, mely egyenes kifolyása a Bécsben most annyira divatos magyargyűlöletnek.

— **A tanítók jubileumi alapítványa.** Az aradi tanítók, mint ismeretes, a polgármester huszonöt éves jubileuma emlékére, róla elnevezett, ezer koronás alapítványt tettek. A polgármester az alapítványról a legközelebbi közgyűlésnek jelentést tesz, kérve egy azt kezelő bizottság kiküldetését.

— **Erdőégés** Nagy izgalmat okozott vasárnap éjjel *Buttyinban és Borossebesen* az a rémes tűz, mely a két község felett világított. Eleinte azt hitték, hogy Buttyin ég, a tűz azonban nem a községben dult, hanem a szomszédos *Tapronyásza* erdőben. Tetézte a veszedelmet az óriási orkán, mely megszakítás nélkül reggelig dühöngött s lehetetlenné tette a tűz lokalizálását, a mi nagy erőmegfeszítéssel csak ma a délelőtti órákban sikerült. A tűz az erdőben óriási kárt tett, az erdő alatt leégett néhány német telepesnek is a lakóháza. A borossebesi tüzoltók, abban a hiszemben, hogy Buttyin ég, *Leinwatter* Gyula főparancsnok vezetés alatt testületileg kivonultak, de mikor látták, hogy a tűz az erdőt pusztítja s az oltás lehetetlen, visszafordultak.

— **Uj ügyvéd.** *Ludig* István dr. a napokban tette le kitűnő eredménnyel az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéddel, ki már irodáját is megnyitotta, rokonszenves tagot nyert az aradi ügyvédi kar.

— **A negyvennyolczas alap.** A képviselőház legutóbbi ülésén történt ez az érdekes epizód: A folyosón pártkülönbség nélkül, rendkívül szívesen gratulálnak *Fejérváry* honvédelmi miniszternek 67-ik születésnapja alkalmával. *Komjáthy* Béla is csatlakozik a gratulációkhoz ezekkel a szavakkal:

— Ugy-e, kegyelmes uram, most már szívesen cserélnéd fel a *hatvanhetes* alapot a *negyvennyolczással*?

— **A Teleky-díj nyertese.** Az akadémia ma ítélte oda a Teleky-díjat. Az idei nyertes — újból *Prém* József, változatosság okáért *Somló* Sándor helyett. *Prém* pályadíjnyertes darabjának a címe: *Léha világ*.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, *Richter* Ferenczné szül. *Vangyel* Vilma, *Vangyel* István nyugalmazott aradi postafőtiszt leánya élte 32-ik, boldog házassága 7-ik évében, hosszú szenvedés után Orosházán elhunyt. Halálát férje s két kis leánya gyászolja.

Wiltmann Károly volt aradi vendéglős neje, mint értesülünk, Szabadkán meghalt. Holttestét Aradra szállítják.

— **A zombolyai adóhivatali panama ügyében** nehezen halad a vizsgálat előre, mert a számai nagyon szétágazók. Mint említettük, özv. *Korekné* két nagy ládát adott föl vasuton *Karánsebesbe* címezve, amit a vizsgálóbíró visszarendelt. A ládák tartalma jobbára női fehérnemű, még pedig hercegi fehérnemű, pazar kiállítású női selyemingek és más drága dolgok, továbbá ezüst karos gyertyatartók, asztali készletek, egy pár aranyozott ezüst láncz és több apró csecsebecsék. A pénzügyigazgatóság

kiküldötte, *Nagy* Arpád titkár már befejezte a maga dolgát s tegnap visszaérkezett Nagybecskerekre, csupán *Thury* számtanácsos és egy számtiszt maradtak még ott a rovincsolást évekre visszamenőleg elvégzendő. Minthogy a számadások mind rendben vannak, kétségtelen, hogy nem adóhivatali sikkasztásról, csupán egyszerű *pénztári lopásról* van szó, amelyet a legutóbbi időben hajtottak végre. Hogy ki volt a tettes, ezt felfedezni a vizsgálat feladata, valamint hogy esetleg hol van elrejtve a pénztárból egyszerűen elemelt pénzösszeg. *Schwartz* ellenőr állásától föl van függesztve, a nagykindai törvényszék központi vizsgálóbírája pedig kutat, nyomoz, hogy megtalálja, ki volt a bűnös, az öngyilkos adótárnok-e, vagy mások.

— **A nyomdászok ünnepe.** Márczius tizenötödikének ünnepét ülte meg vasárnap este a Millennium sörcsarnok külön termében, az aradi nyomdász-egylet. Az ünnep, mint a nyomdászok minden estélye, fényesen sikerült. A vacsora folyamán *Sugár* József elnök szép szavakban méltatta az ünnepély jelentőségét. Befejező szavaival a jelenlevő hölgyekre emelte poharát. *Szűts* Mihály nagy hatással szavalt a „*Talpra magyart*”. Utána *Gruber* Imre derűltég között adta elő a „*Ripporter*” című monológot. *Szalinger* Ernő magánjelenetei „Az uzsorás” és a „Tót tánczos” általános derűltégben tartotta a közönséget. Bankett után táncz következett. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Buday Gyuláné, özv. Friedmann Adolfné, Stöcklein Jakabné, Szóke Sándorné, Hubert Ferenczné, Kinczel Györgyné, Krause Ottóné, Brunner Ferenczné, Kardos Albertné, özv. Avramovné, özv. Walterné.

Leányok: Krón Francziska (Kunágota), Friedmann növ., Brunner Klárka, Reiner Tilda, Brucker Mariska, Walter Ilonka, Avramov Paula, Hubert Juliska, Kiss Aranka.

— **Influenza-járvány.** *Fiumében* — mint lapunknak táviratozzák — az influenza járványosan fellépett. Eddig már több ezren fekszenek betegen. A járvány, szerencsére, könnyű lefolyású.

— **Eljegyzés.** *Kocsis* József magy. kir. csendőrmester eljegyezte özv. *Walter* Johanna aradi háztulajdonosnő kedves leányát, *Ilonka* kisasszonyt.

— **Gyilkosság Ujpesten.** Nagy szenzációt keltett ma reggel Ujpesten, hogy a Lőrincz-utca 83. sz. a. levő ház egyik szűk lakásában halva találták *Ballagi* Józsefné kofaasszonyt, a ki már régebb idő óta lakik a házban férjével, a ki az egyik külső-vácsi-uti gépgyárban van mint munkás alkalmazva. A szerencsétlen asszonyt ma hiába vártak a házbeliek, a konyha ajtaja a rendes szokás ellenére nem nyílt ki. A szomszédok rosszat sejtve lakatost hívtak, a ki aztán az ajtót kinyitotta, s a lakókkal be ment a szobába. Rettenes látvány tárult eléjük. A felbontott ágyban nagy vértócsa között találtak *Ballagi* Józsefnét, kinek feje tele volt fejse csapásoktól eredő hatalmas sebekkel. A szerencsétlen asszony már halott volt, s a házbeliek a közeli rendőrrel nyomban értesítették a borzalmas dologról a főkapitányságot, a honnan *Zsarnay* Győző rendőrtanácsos 11 órakor kellő számú detektívvel a helyszínére hajtatott. A meggyilkolt asszony már régóta rossz viszonyban élt a férjével, a ki pár nap óta eltűnt és sehol nyomára akadni nem lehet. Valószínű, hogy a vadállatiasan elkövetett gyilkosságnak ő a tettese, a mit különben a folyamatban levő nyomozás fog kideríteni. A szerencsétlen áldozat holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították, a rendőrség pedig széleskörű nyomozását folytatja a valódi tettes kézrekerítésére. Az éjjeli órákban táviratozzák, hogy *Ballagi* Józsefet, ki a rablógyilkosságot elkövette, egyik ó-budai pálinkamérésben elfogták. — Szörnyű tettét megbánás nélkül s egész őszintén bevallotta.

— **Ifjusági matiné.** A gimnázium ifjuságának *Petőfi önképszköre* vasárnap délelőtt ünnepelte meg a szabadság hajnalhasadásának évfordulóját. Az ifjusági ünnepély lefolyása mindvégig szép és élvezetes volt. A jelenlevő díszes közönség a Lyceum nagytermét zsúfolásig megtöltötte. Különösen tetszetek az ifjusági ének és zenekar számai, melyeknek pompás előadása karmesterüknek, *Unger* Mór zene tanárnak az érdeme. Sok tapsot kaptak és méltán részesültek elismerésben az ünnepély szereplői: *Szente* László, *Bing* János, *Vas* Sándor, *Vajda* Zsigmond, *Heinrich* Gyula, *Kell* József és *Jánossy* Imre, kik mind hozzájárultak a kitűnően sikerült ünnepély fényének emeléséhez.

— **Simát újból perelik.** Szentesről írják: *Sima* Ferencz csak most került ki a fogságból, ahol rágalalmazásért hűsölt, s tegnap már ismét elítélték. *Végh* Sándor bírósági végrehajtónak a csőd bekövetkezése előtt naponként volt hivatalos dolga a nagy férfiunál és egy alkalommal *Sima* hozzáillő modorával durván megsértette a kötelességét teljesítő végrehajtót, aki feljelentette őt rágalalmazásért a bíróságnál. Tegnap rendőri fedezet mellett szállították be a járásbírósághoz, ahol 200 korona fő- és 40 korona mellékbüntetést mért ki rá a bíróság. Miután pedig ez behajthatlan, átváltozik 24 napi fogságra. *Sima* Ferencz ellen a szegedi törvényszéknél is tettek újabb bünvádi feljelentést. A feljelentő *Bartha* Sándor szentesi bognár. Feljelentésében elmondja, hogy *Sima* őt 1897. áprilisében rávette, hogy egy szentesi gőzmalom részvényt jegyezzen. *Bartha* aláírta az előjegyzési ívet s akkor *Sima* az egy részvényből ötöt csinált, s mikor a bognár tiltakozott, *Sima* azt felelte neki, hogy négy részvény az ő felelőségére megy. *Bartha* *Sima* ellen közokirathamisítás és csalás miatt tette meg a feljelentést.

— **Osztálysorsjáték.** Ma kihúzták a négy-százezer koronás főnyereményt. A 46062 számú sorsjegy nyerte el. *Harmincezer* korona jutott a 43642 számra, ötezer a 426, 2243 és 6345 számra. Kisebb nyereményekkel több száz sorsjegyet sorsoltak ki.

— **Hatszoros ebmarás.** Nagy garázdalkodást vitt végbe ma egy veszett gyanus eb *Aradon*. Megmarta *Koch* Manót, *Halász* Mariskát, *Piriger* Erzsébet, *Herpach* Zsuzsannát, *Kratzmann* Ferenczet és egy kis fiut. Az állatot *Varga* és *Engel* állatorvosok felbonczolták s gyanusnak találták. Így a hat megmarta felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **A szegényház bárónője meghalt.** *Báró Horváth* Klárát, a budapesti szegényház ápolóját, e hó 15-én a népszínház-utcában egy kocsit elütötte. Az öregasszonyt akkor bevitték a Rókus-kórházba, hol a szerencsétlen a szenvedett sérülések következtében ma reggel meghalt.

— **Tűz egy iparművészeti iskolában.** Bukarestből távirják az itteni iparművészeti iskolában ma reggel egy mechanikus vigyázatlansága következtében tűz támadt, a mely nagy kárt okozott. Két gépész súlyosan megsebesült.

— **Inspekciós hölgyek.** A múlt héten a szegény tanuló konyhájában segédkeztek *Simay* Ilonka és Gabriella, *Szalay* Ilonka és Lenke urhölgyek. A jövő héten felügyelnek *Lamberger* Lajosné és *Lusztig* Arminné urnók.

— **Üzleti körlevel.** *Goldschmidt* Mihály aradi liszt- és terménykereskedő körlevelében tudatja, hogy *Arnstein* Gusztávnak, ki hosszú évek óta serény munkatársa, cégjegyzési jogot adott s ezt törvényszékiileg bejegyeztette.

— **Jótekonyság.** *Salamon* Samuné urnó egy zsák lisztet, *Szalay* Antalné urnó háromszáz darab süteményt, két zsák burgonyát s egyéb élelmiszereket adományozott a szegénytanulóknak, s egy nemes szívu cselekedetükért ez uton is köszököst mond özv. *Hauser* Károlyné egyesületi elnök.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomástLuhozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírtudománykereskedő ura (Szabadság-tér 20. szám. Telefont. 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízások

Könnyelmü gavallérok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 19.

A mulató helyeknek, gavallér-helyeknek egyik jól ismert alakja, *Ehrenfeld Ottó* tünt el a napokban a fővárosból.

A huszonéves fiatalember, atyjánál, *Ehrenfeld Zsigmond* gabonakereskedésében volt alkalmazva és itt a könyvelői és pénztárnoki állást töltötte be. A hivatalos teendői nem foglalták le annyira idejét, hogy a murizó hajlamait nem elégithette volna ki és szívesen és sűrűn kereste fel azokat a helyeket, ahol sok pénzért egykönnyen kínálkozott a sok kaland.

*Ehrenfeld Ottó*t ismerte a budapesti orfeum-világ is, ahol különösen megbecsülték költséges kedvét. De tellett is neki bőven, gazdag szülőknek egyetlen gyermeke, akik mindenképen kedvében akartak járni fiuknak, csak a legutóbbi időben illették többször szemrehányással, mert a fiatalember egészségét nagyon megrongálta a mulatók élet.

Egy ilyen komolyabb összezdülés a valószínű magyarázata *Ehrenfeld Ottó* hirtelen eltűnésének. A fiatal embernek bizalmasabb viszonya volt egy orfeum-hölgygyel és ezt akarta kettészakítani a fiáért aggódó apa. Mult csütörtök este újra figyelmeztette *Ehrenfeld Zsigmond Ottó* fiát, mire az ingerülten szölt atyjának, hogy az ügyeit ne bolygassa. Az apa most már megfenyegette a fiát, ha nem hagy fel eddigi életmódjával, megtagadja őt. *Ehrenfeld Ottó* hevesen fakadt ki.

— Elmegyek hazulról, elutazom, de többé híreimet sem fogjátok hallani.

A jelenet után atyja még megbízatást adott fiának, hogy pénteken reggel utazzék el üzleti ügyekben Esztergomba és Bécsbe, amire *Ehrenfeld Ottó* újra hangoztatta:

— De többé nem jövök vissza.

Péntek reggel tényleg elutazott és azóta nem is érkezett vissza, sem levél nem adott eddig hirt róla aggódó szüleinek. Barátainak azt írta, hogy Amerikába utazik. A rábizott ügyek tervezete megkivánta volna, hogy szombat délelőtt itthon legyen s referáljon. A könyvek és a pénztár rendben vannak.

Egy másik pesti gavallér még szomoruban járt ma. Harmincznyolcz éves volt csak *Verseghy Bóbert*, de megunta már az életét. Ami jót és rosszat nyújthat az élet, azt mind megízlelte. *Verseghy*, aki gazdag esztergomi polgárnak gyermeke volt és négy felől is rászakadt örökségnek hágott a nyakára.

Nyolczvan-százezer forint fordult meg a kezei között s ez a nagy pénz mind kávéosok, vendéglősök, hölgyikék és a totalizátor tulajdonába ment át. S mikor már elfogyott minden pénz és semmi örökségre nem volt már kilátás, *Verseghy* tekintélyes rokonsága kis hivatalba juttatta.

De *Verseghy* nem tudott megbarátkozni az új helyzettel. Kimerült idegrendszere is nagyon gyötörte. A munkához se nagyon értett s elvesztette állását. Így történt, hogy ma este halántékon lőtte magát. Nyomban meghalt.

Az öngyilkosság föllevenítette Esztergomban *Verseghy Róbert* emlékét, akinek mulatózásai három vármegyében képezték szóbeszéd tárgyát tizenöt esztendő előtt. Ő meg egy jó pajtása, *M. S.* cselekedték meg azt a hét vármegyére szóló esetet, hogy hölgyeket hozattak fel Budapestről. A hölgyekkel meg a város első cigánybandájával kimentek *M. S.* pinczéjébe. A pincze ajtaját magukra zárták s úgy mulattak — két hétig. Jött a rokonság, a rendőrség, de a cimborák nem nyitották ki a pincze ajtaját, csak két hét múlva.

Három hónappal az eset után *M. S.* meghalt a lipótmezei tébolydában, *Verseghy* tovább bírta. Egészen ma estig.

A megyei tisztviselők fizetésemelése.

— A megyegyűlésből. —

Arad, márczius 19.

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgya a belügyminiszternek a megyei tisztviselő-, segéd-, kezelő- és szolgálószemélyzet pótlójavadalmazására évenként utalványozott 13954 korona mikénti elosztása volt.

A közgyűlésen mely reggel 9 órakor vette kezdetét, *Fábián László* főispán elnökölt, a törvényhatósági tagok, tekintve a közgyűlés rendkívüli voltát, meglehetősen számban gyülekeztek össze.

A megnyitás után *Schill József* főjegyző olvasta fel a fent említett belügyminiszteri leiratot, mely után előterjesztette az állandó választmány javaslatát a 13954 korona felosztását illetőleg. A javaslatot elfogadták s így a pótlójavadalmazás a következő lesz:

Alispán és főjegyző: 400—400 korona;
aljegyzők: 200—200 korona;
közigazgatási gyakornok nem részesül pótlójavadalmazásban;
főszámvevő 200 kor;
számvevők 150—150 kor;
számgyakornok nem részesül;
főpénztárnok 200 kor;
főpénztári ellenőr, főorvos 150—150 kor;
árvaszéki elnök és helyettes elnök 400—400 kor;
árvaszéki ülnökök, gyámpénztárnok 200—200 kor;
gyámpénztári ellenőr és könyvelő, árvaszéki számvevő, levéltárnok 150—150 kor;
közig. iktató, kiadó, levéltári segéd, árvaszéki iktató, kiadó, irattárnok és a központi irnokok 100—100 kor;
állatorvosok 80—80 kor;
várnagy nem részesül;
főszolgabírák 200—200 kor;
szolgabírák 150—150 kor;
járásí orvosok, járásí irnokok (a központi-ban) 100—100 kor;
járásí irnokok (a többi szolgabíróságoknál) 80—80 kor;
megyei huszárok és központi hivataloszolgák 50—50 kor;
járásí hivataloszolgák 30—30 kor.

Ez együttvéve 14.100 koronát tesz ki, melyből egyik számvevő pótlójavadalmazására szolgáló 150 korona az utalvány terhére esik s így marad 13950 korona, melyre a fedezet 13954 korona. A pótlójavadalmazás a fizetésnek körülbelül 60%-át teszi ki, melyet majd minden esetben kikerekítettek. Némely hivatalnál ez a 60%-on felüli kikerekítés nagobbmértvű, ami az illető állás eddigi nem egészen megfelelő javadalmazása folytán történt.

Ezután több község számadása és előirányzata felülvizsgálatáról szóló jelentés tudomásul vétele s néhány kérvény elintézése után a közgyűlés 10 órakor véget ért.

TANÜGY.

(—) Az „Aradvidéki Tanítóegylet“ aradi fiókbizottsága f. hó 21-én, azaz szerdán délután 4^{1/2} órakor az egylet hivatalos helyiségében ülést tart, melyre a fiókbizottsági tagok és az érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Tárgyszorlat:

1. Olvasmánytárgyalás a templom-utcai elemi iskola VI. osztályában, tartja *Maurer Mihály*. 2. *Gyakorlatitanítás bírálata* nevelői és tanítási szempontból. 3. *Az osztatlan népiskola tanítási terve*. paedagogiai értekezés, tartja *Lautner Mátyás*. 4. Elnöki jelentés. 5. Pénztári jelentés. 6. Indítványok. Arad, 1900. évi márczius hó 17-én. *Eliás Jakab*, f. b. elnök. *Vizer Ottó*, f. b. jegyző.

SPORT.

+ Az aradi atlétikai klub holnap, kedden este fél 9 órakor választmányi ülést tart a Központi-kávéház külön termében. Az elnökség, tekintettel a tárgyalásra kerülő ügy és a közelgő közgyűlésre való fontosságra, az összes választmányi tagok megjelenését kéri.

LEGUJABB.

(Lapzártakor érkezett telefon-jelentések.)

Nagy katasztrófa a Dunán.

Budapest, márczius 19. Mint tudósítónk késő éjjel, lapzártakor jelenti, ma nagy szerencsétlenség történt a Dunán *Kalocsa* mellett: 25 ember veszett bele a vihartól felkorbácsolt hullámokba.

Kalocsán tegnap és ma országos vásár volt, *Paksról* nagyon sokan voltak iparosok és földmivelők, akik ma este akartak átkelni a Grósz bérlő kezelése alatt álló kompon.

A Dunán óriási vihar volt, a víz annyira hullámzott, hogy az átkelés valószínű istenkísértés lett volna, miért a komponál épen jelen volt Grósz megtagadta az átkelést. — A paksiak, akik éjjelre nem akartak Kalocsán maradni, fejenként öt krajczárt ígértek Grósznak, ha átviteti őket. Grósz ekkor intett a kormányosnak, aki huszonöt embert, egy csomó állatot és szekeret beeresztett a komponba, s ezeken felül is még sok tárgyat helyeztek el a fenékbe.

Már az induláskor látható volt, hogy baj fog történni, mert a komponkötél nagyon kifeszült, a kompon veszedelmesen himbálózott. Körülbelül a közepén jártak a Dunának, mikor a komponkötél elszakadt s abban a pillanatban a magasra emelkedő hullámok felborították a komponot.

A kormányos szerencsésen kiuszott a partra, azonban a komponban volt huszonöt ember állatostól, mindenestől beleveszett a Dunába.

Körülbelül tíz évvel ezelőtt történt hasonló szerencsétlenség a Dunán s éppen azon komponál, a hol a mostani, amikor 300 paksi bucsus veszett a Duna hullámaiba.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 19.

Déltőzsde. Buzakinál csekély, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 23.000 métermázsza került forgalomba, meghatározott áron. Egyéb gabonaneműek közül tengeri szilárd, zab nyugodt, árpa gyöngye, rozs meghatározott, a többi nyugodt. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.58— 7.59
Buza októberre	7.81— 7.82
Rozs áprilisra	6.39— 6.40
Rozs októberre	6.64— 6.66
Zab áprilisra	4.97— 4.98
Tengeri májusra	5.35— 5.36
Repce augusztusra	12.60—12.70

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.58— 7.59
Buza októberre	7.81— 7.82
Rozs áprilisra	6.40— 6.41
Rozs októberre	6.64— 6.65
Zab áprilisra	4.96— 4.97
Tengeri májusra	5.37— 5.38
Repce augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

Oszták hitelrészvény	753.50
Magyar hitelrészvény	752.—
Lezámitóbank részvény	498.50
Rima-Murányi vasúti részvény	626.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	650.50
Közuti vasút	665.50
Városi villamos vasút részvény	340.—

S z e s z ü z l e t.

— Márczius 19. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{10}$ bolcértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 11 korona métermézaanként.

NAPIREND.

Márczius 20. Kedd. Róm. kath. naptár: Joákim. — Protestáns naptár: Joákim. — Görög-keleti naptár (márczius 7.): Vazul és társa. — A nap két 5 óra 49 perc, nyugszik 5 óra 55 perc, — A hold két 10 óra 33 perc, nyugszik 7 óra 9 perc.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 757.2 milliméter, délután 2 órakor 758.0 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $0^{\circ} + 6.8$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 11.8$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 5, délután 2 órakor DN. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 8 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklie-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Márczius 21. Az aradmegyei hitelegylet mint szövetséget közgyűlése délelőtt 11 órakor (Arad-csanádi takarékpénztár.)

Márczius 22. Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Mokra hegyközség közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Galsa hegyközség közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Márczius 23. Mortara és Novara évfordulójának megünneplése.

Márczius 25. Koczalszki Raul hangversenée délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia.)

Márczius 26. A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A békés-, csanád- és aradmegyei gazdasági-egyesületek együttes igazgató-választmányi ülése délelőtt 10 órakor (Vármegyeháza.)

Márczius 28. Körállatorvosválasztás Ternován.

Márczius 31. Az aradi vízvezetési művek részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor (Aradi első takarékpénztár.)

REGENY-CSARNOK.

Egy orvos életéből.

— Vig regény. —

Írta: Hevessi Jenő.

[10]

(Vége.)

Ollósy hirtelen gondolattól megkapatva, ott hagyta a földön fekvő leányt és a szekrényhez rohant.

Gyors mozdulattal kirántott egy kis üvegcsét és a kaczagó orvoshoz vitte.

— Itt van, igyék ebből! Ez ellensúlyozni fogja a vig-likőr hatását.

Kotyvasztó hálásan szorította meg a szerkesztő kezét.

Aztán egy hajtásra kiitta az üvegcsé tartalmát.

— Így ni. Mindjárt sirni fogok.

Csakugyan, rövid néhány perc múlva már mutatkozott is a hatás. Jókedve lassankint szünni kezdett. Mosolygó arcza hirtelen beborult.

Ollósy szolgálatkészen kérdezte:

— Tetszik még egy üveggel?

— Köszönöm, elég volt. Még sok is. Ettől bőgni fogok, mint egy szopós borju.

Es ezzel sirni kezdett.

Pedig nem volt reá ok.

A halottnak vélt Rébék asszony berohant a szobába és férje nyakába borult.

Izgatottan mesélte:

— Képzeld, drága férjem, egy szénás szekérre estem és semmi bajom sem lett.

Már késő volt. Kotyvasztóban nagyban működött a likőr.

Szomorú arcczal mondta:

— Hála neked jó istenem, hogy megmentetted drága Rébékemet a bizonyos haláltól... Felesége dühösen támadt reá.

— Ejnye, te haszontalan méregkeverő hát te akkor sirsz, midőn én megmenekülök a biztos haláltól és akkor nevensz, mikor én szomorkodom!

— De Rébékem, hallgass reám!

— Nem hallgatok! Válni fogunk!

— En semminek sem vagyok az oka... Az ital az oka mindennek.

— Nem bánom, azért mégis válni fogunk. Eleget szenvedtem már oldalad mellett!

Irma és Ollósy kérére fogták a dolgot.

— Azt csak nem fogja tenni!

— De igenis, megteszem. Kénytelen vagyok tenni. Nem türhetem, hogy engem itt annyira kifigurázzanak. Válni fogunk!

Siránkozva ment be a másik szobába és betette maga után az ajtót.

Kotyvasztó szomorkodva nézett utána.

— Igaza van a feleségemnek, ha haragszik. Nem illik sirnom szerencsés megmenekülése felett... Hol van az a vig-likőr? Hadd igyam belőle...

Rébék asszony, a másik szobában, keservesen zokogott.

— Nem, ezt nem türhetem tovább! Még mindig bóg a megmenekülésem miatt.

Kotyvasztó ivott. Egy egész üveggel felhajtott.

— Így ni. Ne legyen oka a panaszra, mondá.

Az asszony folytatta:

— Isten veled világ és drága véreim. Én meghalok!

Csakugyan, pisztolylövés hallatszott e pillanatban.

Megrémülve tekintettek egymásra.

Az orvos ijedten kiáltotta:

— Hűséges feleségem! Tyü, az argyélusát, meglötte magát! Segítség!

Ollósy magánkívül ordította:

— Borzasztó ember, mit művelt?! Hamar rendőrkéért, zsandárokéért!

Irma, aki időközben magához tért, rémülten futott be a szobába, anyja segítségére.

Kotyvasztó ijedten dadogott Mintegy önmagához beszélve, ismételtette:

— De én nem vagyok oka semminek... Es borzasztóan szomorkodom... hahaha!

Irma örömmel szaladt vissza jelenteni:

— Hála istennek nem történt semmi baj. A pisztoly csütörtököt mondott.

Késő volt.

Kotyvasztó odaugrott hozzá és derékon kapva, tánczra perdült vele. E közben többször kaczagva ismételtette:

— Mégis szeret bennünket az isten!

Rébék kijött a szobából és megfenyegette ujjával az örülten keringő fejét.

— Fogsz-e még valaha megsérteni, te... te méregkeverő?

— De Rébék, hiszen én semminek sem vagyok az oka!

Azzal a feleségét kapta derékon.

— Mindent a csodaszernek köszönhetünk... hahaha!

Ollósy is kaczagott.

— No még ilyen bolond esetet sem láttam!

Olyan humoreszket csinállok ebből, hogy bámulni fog a világ!

Az orvos egy ideig még tánczolt, majd elbocsátva feleségét, kimerülve a székre dőlt.

Nagyot fujva mondta:

— Végem van. Érzem, hogy kimegy a szusz belőlem.

Néhány perczig elalélva maradt a széken.

Irma illatszert tartott az orra alá.

Ollósy meg félhalkan mormogta maga elé:

— Ez a tárczacikkem szenzációt fog kelteni!

Az orvos feleszmélt. Megrémülve kérdezte:

— Ön megakarja ezt irni?

— Miért ne? Ilyen pompás eredeti anyagom úgy sem volt még életemben!

— Ön tönkre akar bennünket tenni?

— Szemet szemért, kedves doktor uram!

Őn kikoszarozott engem. Ez lesz cserébe az én elégtélelem.

— Az ördögbe is! Csak nem beszél komolyan.

— Miért nem? Hát lakik az ön szívében egy csepp irgalom? Érez ön egy parányi szeretetet leánya iránt, akit meg akar fosztani jövő boldogságától? Apa ön, hogy enged két egymásért hön dobogó szívet hiába epedni?

Kotyvasztót nem indította meg ez a hévvel előadott beszéd.

Irma ekkor simogatni kezdte anyja husos arcját.

— De mamuskám, szólj már te is egy szót a mi érdekünkben.

Rébék asszony szeretettel csókolta meg leányát. Aztán férjéhez fordult.

— De Balambér... Tulajdonképpen mi a kifogásod is van Ollósy ur ellen?

— Az, hogy lumpfráter, nem fordít elgondó gondot a lapjára. Aztán meg csélcsep. Ahány szoknyát lát, annyi után szalad.

Rébék asszony megfenyegette férjét.

— Gondolj csak fiatal korodra! Te sem voltál jobb a Deákné vásznánál.

Kotyvasztó lehorgasztotta a fejét. Nem szerette, ha fejére olvasták az igazat. Mert felesége valót mondott Ő sem volt különb.

— Az mindegy! — mondá kis vártatva.

Ollósy kalapja után nyult. Szomorúan tekintett Irmára.

— Ugy hát megyek. Nincs mit keresnem e helyen. Isten önnel Irma kisasszony!

Az orvos ijedten kérdezte tőle:

— Megálljon hát! Mit akar tenni?

— Megyek és megirom ritkított garmond betűkkel az ön történetét.

— Es ha... tegyük fel... önhöz adnám a leányomat?

— Az más. Akkor természetesen nem irom meg. Ha ön hozzám adja Irma leányát feleségül, akkor a leleplezés helyett óriási reklámot csapok csodaszerének.

Kotyvasztó sóhajtott.

— Ah! de ki olvassa az ön lapját?

— Az összes fővárosi napilapoknak én vagyok a téglási levelezője. Azokban is megütöm a nagy dobót.

Ez már tetszett Kotyvasztónak. Örömmel kérdezte:

— Megtenné ön nekem ezt a szivességet?

— Miért nem? Ha ön apósom lesz, akkor már nem szivességetteszek ezzel, hanem fiui kötelességemet teljesítem.

— Es mit fog ön róla irni?

— Azt, hogy mióta a világ fennáll, olyan csodaszert még nem találtak fel, mint ön.

— Igazán meg fogja ön ezt nekem tenni?

Ollósy komoly arcczal fogadta:

— Hirlapírói becsületiszavamra esküszöm! A csodaszer feltalálója boldogan szorította meg a fiatal szerkesztő kezét. Majd örömtől remegő hangon jelentette ki:

— En bízom ígéretében. Leányom az öné. A múlt héten volt az esküvőjük.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsínról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsínig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossébesről szv. reg. 8.09
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossébesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérletsszünet.

Páratlan.

Kedden, 1900. évi márczius hó 20-án:

Faust.

Nagy opera 3 felvonásban. Szövegét írta: Barbier és Carré. Zenéjét írta: Goumoud.

SZEMÉLYEK:

Faust . . . . . Déri Jenő.	Valentin . . . . . Pintér Imre.
Mefistofeles . . . . . Odry Lehel.	Mártha . . . . . Székely A.
Margaretha . . . . . Lejo Lili.	Siebel . . . . . Rédei Szidi.

Kezdete 7 órakor.

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellet
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Eladó
cséplő-garnitúrák.
1082
Egy 6 lóerejű
Marschal gyártmány alig használt ára **2500** frt.
2 garnitúra
8 lóerejű Cleiton-féle jókarban **2700** frt.
Leszich Gábor
órásnál **B.-Csabán.**

1703—1900. k. h.

Hirdetmény.

Ámbár a sertésvesz esetek Magyarországon területén utóbbi időben lényegesen kevesebbek mindazonáltal épen a betegség tovaterjedésének megátlása céljából a nagyméltósági földmívelési magy. kir. miniszterium 4693/1900 sz. magas rendelete alapján felhívom a sertést tartó gazdákat, hogy a sertések megbetegedését, vagy elhullását a hatóságnál saját érdekében jelentésük be, mert az képezi a betegség tovaterjedése megátlásának legsikeresebb módját, ha a betegség ellen szolgáló övintézkedések akkor tételnek meg amikor a betegség még csak csirájában van.
Arad 1900 február 14.

Sarlot
főkapitány.

magán a zsákon (burkolaton) történik, a zsákoknak az eladó nevének, vagy cégjegyének kívül még egy más oly jellel kell megjelölve lenni, melynek alapján az árjegyzékben, ajánlatban, kötleveiben, illetve számlában vagy külön értesítvényben jelzett árú azonossága kétségtelenül megállapítható legyen.

A vető- és fűmagvak szállításánál, az erre használt zsákok (burkolatok) az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le, ha csak erre illetékes állami magvizsgáló állomás részéről ólomzárólva nem volnának.

Mindazokban az esetekben, melyekben vető- és fűmagvak magkereskedők részéről számla vagy más külön írásbeli értesítvény mellett szállítatnak, köteles az eladó magkereskedő az A. melléklet szerinti nyomtatvány*) egy példányát csatolni, melynek a szállított vető- vagy fűmag burkolatán alkalmazott jel, a mag fajanak, illetve válfajanak, származásának, valamint tisztasági és csirázóképességi %-ára vonatkozó köteles megjelölés kitérítésére szolgáló rovatát az eladó kitöltheti.

Vető- és fűmagvaknak, mint „nyersárúnak“ termelők részéről magkereskedők részére történő eladásoknál és a magkereskedők egymásközötti forgalmában a jelen határozmányok — az illető magvak fajanak, illetve válfajanak, valamint eredetének vagy származásának megjelölésén kívül — nem kötelezők. (L. 6. §. 2. pontját).

Lóher- és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, termesztés céljából forgalomba hozni tilos (1894. XII. t.-cz. 51. §.) ugyazintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a mezőgazdaságra (növénytermelésre) káros gyomok magvait tartalmazzzák.

A vető- és fűmagvaknak az eladó részéről kötelezően megjelölt és ezzel biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi %-ára való ellenőrző vizsgálatoknál úgy a tisztaságban, mind a csirázóképességben külön-külön mutatkozó 5%-nyi hiány meg van engedve. Ha pedig a vizsgálat esetleg a tisztaságnál a fenténél nagyobb hiányt, a csirázóképességénél ellenben a biztosítottnál magasabb %-ot talál, vagy megfordítva, ezen esetekben a biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi %-ok számainak 100-zal osztandó szorzatával szemben, a vizsgálat által talált két számadat ugyan a számtani eredménye a fűmagvaknál 10%-nyi, a többi vetőmagvaknál pedig 5%-nyi hiányt mutathat.

Figyelmeztetem tehát a közönséget, hogy vető vagy fűmagvak vételénél óvatosan járjon el s hogy a kereskedőtől az illető mag fajanak, illetve válfajanak származásának valamint a mag tisztaságának ugyazintén csirázó képességének %-ban való határozott megjelölését és mindezekért a szavatosság elvállalását követelni jogosítva van.

Arad, 1900. február 15.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

*) A magvizsgáló állomásokról szerzendő be.

Arad szab. kir. városi kap. hiv.

883—1900. pm.

2535—1900.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131—881. sz. a. kelt s a nagyméltósági m. kir. belügyminiszterium által a 54186—1881. sz. a. jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívom a ház, kert, szőlő és föld tulajdonosokat, valamint azok bérelőit, hogy udvaraik, kertjük, szőlőjük és földjeiken levő gyümölcs- és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyó fészkeket és petegyűrűket folyó évi április hó 5-ig leszedessék és azokat tüzveszélyre alkalmat nem szolgáló helyen elégettsék; tavasz és nyár folyamán mutatkozó hernyók és hernyó hálók szintén leszedendők és elégetendők.

Különös figyelem fordítandó továbbá a cserebogaraknak — úgy kifejlett bogár, mint pajor alakjában — szorgos irtására. A hivatkozott szabályrendelet értelmében köteles a tulajdonos vagy bérelő azon szomszédját, ki a hernyózást a fenti módon nem eszközli, a kapitányi hivatalnak bejelenteni.

Erről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a hernyózást mulasztók az érintett szabályrendelet 4-ik szakasza értelmében azonfelül, hogy a munkálat költségére hivatalból elrendeltetik, 25 frt-ig, azon szomszéd pedig, ki a bejelentést nem teszi 10 frt-ig terjedhető pénzbírsággal fog büntettni.

Ezzel kapcsolatban a kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kímélését a lakosság különös figyelmébe ajánlom.

Arad, 1900. évi febr. hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyztiszta és zsímentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szűntet szeptőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket. Még koros egyéneknek is újbajos arczszínt kölcsönöz.

Hamiltásokról óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatokról tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a méltósági m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykerületi állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólomot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásokról óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

2512—1900.

Hirdetmény.

A vető és fűmagvakat vásároló közönséget értesítem, hogy az 1895. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 38286—96. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 8-ik §. értelmében a vető és fűmagvak árusításával foglalkozók a következők szigorú betartására vannak kötelezve.

Vető- és fűmagvak alatt értetnek az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező, vagy e célra máshonnan behozott kulturnövények: általában kereskedelmi, ipar-, gyógy-, kerti- és takarmánynövények, valamint a fűvek magvai, ugyazintén az erdei magvak is, melyek termelés céljára iparszerűen forgalomba hozattak, illetve kínáltnak vagy árultnak.

A vető- és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kinalása és árulása 10 kgr.-on felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történjék:

A vető- és fűmagvak csakis az eladó nevének, az illető mag fajanak, illetve válfajanak és származásának (ha ehhez valamely tulajdonság van köve), valamint az illető mag tisztaságának (súly szerint) %-ban, ugyazintén csirázó képességének (szemek száma szerint) %-ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtt ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik.

A tisztaság és csirázó képesség %-os számai külön-külön meghatározott számmal jelölendők; tehát pl. a tisztaság ekként 85—90%-ra nem jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek az eladó részéről írásban meg nem rövidített szavakkal, a számjelek tisztán kiírva és pedig vagy az ajánlatban, kötleveiben vagy számlában, vagy esetleg külön értesítvényben, a kicsinybeni vagy közvetítő útján eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törölhető vagy egy könnyen el nem távolítható módon kell megtörténni. A mennyiben ez nem

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a kerdőzöknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényben levő intézkedéseket tartalmazó 397. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 28-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánnak, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiségét az ott kitett ivre feljegyezzék.

Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat:

1. Másról petét el nem fogadni.
2. A nyert pete mennyiségét kizárólag gubótermelésre fordítani.

3. A termelt gubókat csakis a selyemtenyésztési felügyelőség megbízottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályu gubók kilogrammként 2 korona 20 fillérjével, a II.-od osztályuak 1 korona 60 fillérjével, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérjével fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettni.

Aradon, 1899. évi január hó 9.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.